

PROBLEME

ŠOLSTVA, ZDRAVSTVA
IN KOMUNALNE
DEJAVNOSTI
JE TREBA ČIMPREJ
REŠITI

Razgovor z Milanom Sepetavcem, predsednikom skupščine občine Brežice je potekal v istem dinamičnem ritmu, kot je dinamično življenje, ki ga kot predsednik živi.

— TOVARIS PREDSEDNIK, CE BI IMELI ČAS, KOT GA NIMATE, KAJ BI Z NJIM?

● Kako lepo bi bilo namakati trnek v Krko ali Savo in premišljati o tistem delu spominov iz borbe, ki jih še vedno nisem uspel napisati. Želel bi poleg tega še otrokom in ženi posvetiti vsaj toliko časa, da bi lahko do konca v stanovanju in ne med vrati reševal tekoče probleme družine.

— KATERA OD PROBLEMŌV BI KOT »POGLAVAR« DVEH DRUŽIN, OD KATERIH ZAHTEVA ENA LEVI DELEŽ, ZASE NAJRAJE ODBLOŽILI?

● Nobenega! Nasprotno, uspešna rešitev problema še tako skromnega človeka navdaja z notranjim zadovoljstvom. Če bi me to vprašali čez leto, ko bo delno rešeno vprašanje šolstva, zdravstva in komunalnih naprav, bi vam navedel vse te tri. Kajti izgradnja novega in adaptacija starega trakta gimnazije in s tem pridobitev verifikacije, bo svedčan trenutek, ki ga ne bo smelo krniti dejstvo, da smo morali zaradi pomanjkanja prostorov na osemletki v Veliki dolini, kjer poučujejo v štirih učilnicah 320 učencev, preseliti dva razreda v hlevu Mokriškega gradu in jih izpostaviti nenehnemu fotografiranju tujcev; niti dejstvo, da že sedaj zaradi pomanjkanja prostorov 47 učencev obiskuje hrvaške šole.

Tako mi pa odprto gradbišče v Veliki Dolini in zagotovljena sredstva za gimnazijo ter osnovno šolo v Brežicah vlija zaupanje, da bo prihodnje leto stanje le jasnejše. Tu je še vprašanje šol v Artičah, na Bizelskem, v Dobovi in Cerkljah; vprašanje bolnišnice, ki pokriva potrebe treh hrvaških in treh slovenskih občin, in ki ima razen novega polikliničnega trakta isto število postelj kot je imela ob ustanovitvi ter vprašanje brežiškega vodovoda, iz katerega se od zajetja pa do zbirnega stolpa izgubi 43 odstotkov vode.

— BREŽICE IZ DNEVA V DAN DOBIVAJO DRUG VIDEZ, KAKO VPLIVA TA NA OBČANE?

● Ne bi želel biti neskromen, vendar bi to zadovoljstvo bilo verjetno še popolnejše, če bi bila v tem zunanjem videzu zajeta tudi asfaltna cestišča, otroška igrišča, predvsem pa, da bi bilo teh drugih videzov še več po vsej občini.

— SE VAM ZDI, DA STE ZARADI TEH ALI ONIH VZROKOV MORDA DOLOČENE STVARI ZANEMARILI?

● Če bi bil zelo skromen, mislim da bi prav rekel, da sem zanemaril več tega, predvsem »drobnejše« probleme, kot so pomoč pri raznih komunalnih dejavnostih na vasi, popravilu mostov, cest in podobnem. Zdi se mi, da smo reševanje teh »drobnejših« problemov le prevečkrat prepuščali dobri volji krajevnih odborov ali pa celo entuziazmu posameznikov.

— KAJ MISLITE O TEM, NEKOLIKO ABSTRAKTNEM VPRAŠANJU: V ČEM JE SPODROBNOST MED VASIMA »DRUŽINAMA«?

● Z dovoljenjem bi poskusil odgovoriti enako, nekoliko abstraktno, namreč v odnosih. Kajti doma nimam časa za otroke, ženo, tu pa nimam časa kljub temu, da bi bilo to nujno, do razgovorov z občani, ne mislim na tiste občane, ki prihajajo sem, temveč na one, ki imajo svoje probleme, pa jih ni sem. Zato pogosto naši odloki ne dosegajo ciljev.

— ČESA KOT PREDSEDNIK NE BI ZELELI?

● Da bi padel pod vpliv občinske uprave, predvsem pa pod vpliv posameznikov, ki poskušajo uveljaviti preko splošne politike svoje osebne interese.

J. Sever

CELJSKI tednik

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OKRAJA CELJE

GOSTJE IZ SRBIJE NA OBISKU V CELJSKEM OKRAJU

SPREJELI STE NAS Z ODPRTIMI ROKAMI IN SRCI

V PONEDELJEK SO PREKO MARIBORA, SLOVENJ GRADCA, VELENJA IN ZALCA PRIPOTOVALI V CELJE DRAGI GOSTJE IZ SRBIJE. NA SVOJEM NEKAJ-DNEVNEM OBISKU V MARIBORSKEM IN CELJSKEM OKRAJU SO PREDSTAVNIKI BRATSKIH OBČIN IN OKRAJEV IZ SRBIJE PO OGLEDU GOSPODARSKIH ORGANIZACIJ, KULTURNOMETNOSTNIH SPOMENIKOV IN VEČJIH KRAJEV IZRAZILI VELIKO ZADOLJLJIVOST OB GOSPODARSKEM NAPREDKU NAŠIH OBČIN IN NAGLASILI, DA JE POTREBNO S KONKRETNIMI PREDLOGI POGLOBITI ŠIRSE SODELOVANJE MED OBČINAMI IN OKRAJI NA SKORAJ VSEH PODROČJIH.

V Velenju so goste sprejeli in pozdravili med drugim tudi predstavniki občinskih skupščin celjskega okraja, sekretar okrajnega komiteja ZK Celje ANDREJ MARINC, podpredsednica skupščine okraja MI-LENA ŠTIFTAR, predsednik okrajnega odbora združenj borcev NOV Celje JOŽE JOŠT in drugi. Po izraženi dobrodošlici in ogledu mesta so predstavniki srbskih okrajev in občin v spremstvu predstavnikov družbenopolitičnega življenja celjskega okraja in komun odpotovali v Zalec, kjer so si ogledali Agrokombinat.

V večernih urah so v Celju obiskali muzej revolucije. Delegacijo je pozdravil direktor muzeja CVETO PELKO, po muzeju pa jih je vodil pisatelj FRAN ROS. Po ogledu muzeja so odpotovali v Dobro, kjer jih je pozdravil predsednik skupščine okraja Celje PETER SPRAJC. Po večerji pred odhodom iz Dobrne je predsednik okrajne skupščine Titovo Užice SRETAN CVIJOVIĆ govoril o dosedanjih vtisih pri nas. »Sprejeli ste nas z odprtimi srci,« je dejal. »To smo občutili na vsakem koraku. Vaš prispevek v NOB nam je bil znan, vendar to, kar smo danes videli v vaših dveh muzejih (v Slovenjem Gradcu in Celju) je pred nas razgrnilo vso veličastnost vaše borbe. Rezultati, ki ste jih dosegli, so naredili na nas močan vtis. Morda smo včasih imeli o tem pri nas različne poglede. Današnji obisk nam je nudil spoznanje, kako je v resnici.«

Predsednik skupščine občine Čuprija MIROSLAV MARKOVIĆ je po krajšem sprehodu s predstavniki celjske občine v Celju med drugim dejal: »Danes sem obiskal nekaj celjskih tovarn. Nesreča, ki je prizadela mesto zaradi poplav, je velika. Sledovi tega pustošenja bodo še dolgo vidni. Tudi v Čupriji nas je doletela že podobna nesreča. Menim pa, da okraj sam vsega ne bo zmogel pri čimprejšnji normalizaciji življenja, morali bosta pomagati tudi republika in zveza.«

V torek so bili predstavniki srbskih okrajev in komun v gosteh v nekaterih občinah celjskega in ma-

V muzeju NOB je goste pozdravil direktor muzeja Cvečo Pelko.

riborskega okraja. Laška komuna je imela v gosteh predstavnike občine Vrnjačka banja in Trstenika, s katerimi imajo že dalj časa vsakoletne stike. Gostje iz Srbije so se zanimali za problem in uspehe zdraviliškega turizma, s predstavniki družbenopolitičnega življenja so si nato ogledali Pohorje in Koroško.

Predsednik občinske skupščine Krško je bil gostitelj predstavnikov iz Titovih Užic in Milanovca. Gostje so obiskali Kostanjevico, kjer so si ogledali Formo vivo, Gorjupovo galerijo ter se s predstavniki kmetijske organizacije in krškimi gospodarstveniki dalj časa zadržali v pogovoru o uspehih kooperacije in kmetijskih organizacij v Posavju. V Krškem so si ogledali zdravstveni dom, kjer so izrazili presenečenje nad dobro organizacijo dela. Nato so obiskali kolektiv tovarne rotopapirja, kjer so si ogledali ob nedavni poplavi nastalo škodo, s predstavniki samoupravnih organov pa so iz-

menjali mnenja o gospodarskih dosežkih.

Konjiško komuno pa so obiskali predstavniki iz Titovih Užic, Čuprije in Smedereva. Med ogledom usnjarskega kombinata Konus, Kostroja, plantažnih nasadov sadnega drevja v Skalcah in tovarne kovane- ga orodja v Zrečah, so gostje izrazili, da je škoda, da ni več časa, da bi lahko podrobneje izmenjali izku-

nje o gospodarskih problemih in uspehih v konjiški občini.

»Po tem, kar smo videli,« so poudarili, »spada konjiška komuna med dobro razvite občine.« Po ogledu gospodarskih organizacij so s predstavniki konjiškega družbenopolitičnega življenja izmenjali mnenja o uspehih v kmetijstvu, kjer so se predvsem zanimali za uspehe v kooperaciji z individualnimi kmetovalci in o uspehih plantažnih nasadov.

V torek popoldne so dragi gostje iz Srbije zapustili celjski okraj.

J. S.

DR. IVAN RIBAR ČASTNI OBČAN BREŽIŠKE OBČINE

Na svečani seji skupščine občine Brežice so odborniki imenovali za častnega občana brežiške občine doktorja Ivana Ribarja. Osnovno šolo Brežice 1. pa v šolo »Bratov Ribarjev«.

KOMEMORACIJE

OB DNEVU MRTVIH

Občinsko združenje borcev NOV ter občinski odbor SZDL Celje bosta ob Dnevu mrtvih organizirala skupno s političnimi organizacijami velike kmemoracijske svečanosti v večjih krajih celjske občine.

Tako bodo v Vojniku, Dobrni, Stirnu in Storah krajevne organizacije Zveze borcev NOV organizirale kmemoracijske proslave in polaganje vencev na grobove padlih.

IV nedeljo, prvega novembra ob deseti uri bo na Golovcu pri grobnici velika kmemorativna svečanost, ki jo bo organizirala krajevna organizacija ZB »Franja Vrnčiča« — Dolgo polje in ZB NOV Gabekle. Uro pozneje bo na Slandrovem trgu ob grobnici herojev centralna kmemoracija. Na kmemoraciji bodo sodelovali recitatorji, člani celjskega gledališča, učiteljska in mešani pevski zbor ter godba na pihala »France Prešeren«. Pri vseh kmemoracijah bodo svoji krajevne, občinske in okrajne politične organizacije položile vence.

Občani, počastimo s svojo prisotnostjo na svečanosti spomin padlih!

S SEJE OBČINSKE SKUPŠČINE V ZALCU

SPREMEMBE DRUŽBENEGA PLANA

Na zadnji seji občinske skupščine v Zalcu so obravnavali rebalans družbenega plana in proračuna občine. Rebalans je postal nujnost zaradi nerealnih planskih predvidevanj v letošnjem letu, ki temeljijo na prav tako nerealni oceni za leto 1963. Tako bo po rebalansu družbenega plana žalske občine vrednost fizičnega obsega proizvodnje večja za 20 odstotkov, narodni dohodek pa za 7 odstotkov. Rebalans družbenega plana temelji na realizaciji za leto 1963, ki je bila dokaj večja od predvidevanj in ocen, katere so služile kot osnova za 1964. leto.

Tako se bo spremenil odstotek razvoja proizvodnje od 13,8 na 27,3 odstotkov, prav tako pa narodni dohodek od 16,1 na 20,5 odstotkov.

Zmanjšal se bo pritok novozaposlenih v korist neto produkta.

Vrednost družbenega bruto produkta bo večja za dobre 4 milijarde, narodni dohodek pa za okrog 800 milijonov. Zanimivo je, da je bila le zasebna obrt previsoko planirana in se bo sedaj znižala. Za usklajitev nesorazmerja med investicijsko in osebno potrošnjo pa se z rebalansom znižajo prvotni plan investicij za dobrih 500 milijonov. Na znižanje vpliva tudi to, da so rekonstrukcije v tekstilni industriji in keramični v Libojah v glavnem zaključene.

Izvoz se bo z rebalansom dvignil za 1 odstotek. Medtem ko bo tovarna nogavice v Polzeli povečala izvoz za 15 odstotkov, je le ta z rebalansom za kar 54 odstotkov zmanjšana pri Montani.

Bistvene spremembe bodo z rebalansom občutne v šolstvu pri gradnji stanovanj iz sklada za šolstvo, saj predvidevajo gradnjo dveh družinskih stanovanj v Grižah, štiri v Vranskem, dve v Zalcu in eno v Petrovčah, prav tako pa bo urejeno vprašanje brezplačnega prevoza šoloobveznih otrok.

ŠTABU ZA OBRAMBO PRED ELEMENTARNIMI NESREČAMI V ZAGREBU

Skupščina okraja Celje izraža ob katastrofalni poplavi so- lidarnost z glavnim mestom bratske republike in njegovim prebivalstvom.

Zavedamo se omejenih naporov, ki jih vlagate v borbi zoper razdiralnost vodne stihije in pri odpravi posledic. Z enakimi problemi in težavami se namreč srečujemo tudi v našem okraju, katerega teritorij je bil med prvimi na udaru naraščajočih voda.

Prejmite iskrene želje, da bi se stanje v Vašem lepem mestu čimprej normaliziralo.

Predsednik
Skupščine okraja Celje
Peter Sprajc

DO VRHA NAPOLNJENA SAVINJA, kakor jo je »videla« kamera in mnogi prebivalci v nedeljo dopoldne. Kaj bi bilo, če ne bi bila regulirana, si lahko samo mislimo. (Več o poplavi na 2. strani)

Foto: Einfalt

Od 30. 10 do 5. 11. Pretežno oblačno s krajevnimi padavinami. Proti koncu tedna postopno izboljšanje. Hladneje bo.

MARJAN RAVNIKAR

Neverjetna politična razgibanost je podoba situacije, ki je vladala v prejšnjem tednu.

Volitvena mrzlota v ZDA gre h koncu. Kot smo predvidevali, Goldwater pridno izkorišča novonastalo situacijo v Sovjetski zvezi. Obtožuje Johnsona za nerealnost in naivnost, ki se lahko maščuje. Johnson pa mu ne ostaja dolžan ter opozarja Američane na nevarnost, ki bi nastala, če bi Baryja izvolili, kajti on da bi prejel slej Ameriko pripeljal v vojno. Članki v časopisih in televizijske oddaje poročajo v tem smislu in če jim dodamo še komentarje, ki obravnavajo spremembe v Sovjetski zvezi, je novic v Ameriki več kot dovolj. Poprečen Američan je s tem zadovoljen, za ostalo problematiko pa se dosti ne zanima. V komentarjih sprememb v Sovjetski zvezi so vsi več ali manj enotni in precej logični. Čudijo se pa, da sovjetska propaganda ves teden govori o velikih uspehih, ki jih je dosegla v gospodarstvu, o poglobljenem mednarodnem sodelovanju, o borbi za svetovni mir, ko pa je bil prav zaradi slabega gospodarjenja Hruščov odstavljen! V nekaj dneh se res ne da zavoženo gospodarstvo pripeljati do uspehov. Preveč se je tudi povezoval z nekomunističnim svetom, prav to pa napoveduje novo vodstvo. Ni čudno, da se sprašujejo Američani, čemu je bilo potem sploh potrebno Hruščeva odstraniti? Počakati bo treba — in to po vsej priliki precej časa — preden bo vse jasno.

V Moskvo potujejo delegacije komunističnih partij kar ena za drugo. Vse pa zahtevajo podrobna pojasnila. Ali jih bodo dobile?

V Angliji so laburisti le zmagali. Sicer precej skromno, le s štirimi poslanci razlike, toda to jih ne moti, da ne bi takoj in zelo ostro ukrepali o uvoznih in izvoznih politiki. Deficit preko 2 milijard dolarjev, ki je nastal v plačilni bilanci Anglije, želi novi predsednik Wilson odpraviti z zelo energičnimi ukrepi. V teh naporih, kot vse kaže, ga podpira tudi konzervativna opozicija. Člani Commonwealtha so v tej situaciji v boljšem položaju, kajti odstotek uvoznega koeficienta se njim najmanj poveča. Komaj za 25 odstotkov. Ostalim, tj. zahodnoevropskim partnerjem in ZDA pa od 40 do 60 odstotkov. V kolikor bo tudi zunanja politika nove angleške vlade tako odločna in pravična, prednesem do še neosvojenih narodov, bomo lahko zapisali, da je bil res zadnji čas odhoda konzervativne vlade.

Ultimat, ki ga je postavil De Gaulle zahodnoevropskemu skupnemu trgu, je naperjen predesem proti Zahodni Nemčiji. Težka situacija francoskega kmeta sili francosko vlado, da zahteva iste cene kmetijskih pridelkov za vse članice skupnega trga. To bi močno prizadelo Zahodno Nemčijo in je ta zaradi tega odločno proti. Kakšen bo konec in kdo bo zmagal, je težko reči. Vsekakor pa je De Gaulle v stanju svet ponovno presenetiti z akcijami in potezami, katere še nihče ne pozna.

V Japonski smo pred spremembami in to kadrovske in v samem vrhu. Sedanjí predsednik Ikeda je podal ostavko (je težko bolan), za novega pa se ni lahko odločiti. V štirih letih predsedovanja Ikeda je Japonska doživela velik gospodarski napredek. Tako odličnega gospodarstvenika in treznega politika bo težko najti. Zato je Japonska v teški dilemi. Jugovzhodna Azija pa pred problemom sodelovanja ali nesodelovanja z novo japonsko vlado.

V Južnem Vietnamu še vedno provocirajo mirno Kambodžo z neupravičenimi napadi. Žrtve in protesti se kopičijo, toda ne pomagajo. Ali je to mirjenje pulsa kitajskih namenov v tem delu sveta, je težko reči. Takšno početje Južnega Vietnama pa gotovo dokazuje prisotnost velikega šepetala.

Kitajska atomska le ni bila tako primitivna, kot smo mislili. Ameriški in japonski strokovnjaki so namreč dognali, ko so proučevali radioaktivnost po eksploziji, da ni bil plutonij osnova, pač pa uranij 235. To pa pomeni, da so znanstveno-tehnično Kitajci dlje, kot se je pričakovalo. Tudi daleč naprej od stanja, v katerem so bili Američani, ko so preizkusili svojo prvo bombo nad Hirošimo. Ta je bila plutonijska. Vse to je vneslo nove momente v mednarodne odnose.

Torej samo teh nekoliko vrstic je dokaz izredne razgibanosti v svetovnem merilu, tako na političnem, ekonomskem in vojaškem področju.

Nezadržno čez bregove strug...

ČETRTRA KATASTROFALNA POPLAVA V ZADNJIH 40. LETIH

VELIKE POPLAVE NA PODROČJU CELJSKE OBCINE IN OKRAJA SO POVZROČILE OGROMNO GIMOTNO ŠKODO. POLEG TEGA, DA JE BIL POPLAVLJEN OKROG PET TISOČ HEKTAROV ZEMLJIŠČ, JE V MESTU VODA ZALILA SKORAJ VSA PRIZEMNA STANOVANJA IN KLETNE PROSTORE. UNICENE OZIMNICE IN KURJAVA, PREMOZENJE, PRIZADETE TOVARNE, POŠKODOVANE ZELEZNISKE PROGE IN CESTE — TO JE BILANCA OPUSTOŠENJ PODIVJANIH REK, KI SO SE V NOCI OD SOBOTE NA NEDELJO RAZLILE PREKO SVOJIH STRUG, SKORAJ TAKO KOT PRED DOBRIMI DESETIMI LETI.

V BOJU Z VODNO STIHIJO JE BILA MED PRVIMI NA MESTU CELJSKA CIVILNA ZASČITA, KI JE TUDI PRVA OBJAVILA POZIV PREBIVALCEM GLEDE UPORABE PITNE VODE IN RAVNANJA Z ELEKTRICNIMI NAPRAVAMI; FORMIRALA JE KOMISIJO ZA PRVO POMOČ IN KOMISIJO ZA HIGIENSKO EPIDEMIOLŠKO SULZBO. HKRATI SO PRISKOCILI NA POMOČ NAJBOLJ OGROZENIM PODROČJEM GASILCI IN PRIPADNIKI CELJSKE GARNIZIJE JLA TER EKIPE TNZ. NJIHOVA NESEBICNA PRIZADEVANJA SO SKUPAJ S PRIZADEVANJI POSAMEZNIH DELOVNIH KOLEKTIVOV PREPREČILA SE VEČJO ŠKODO.

CELJSKI RADIO, KI JE ZARADI PREKINJENIH TELEFONSKIH ZVEZ LAHKO EDINI VZDRŽEVAL KONTAKT S PREBIVALCI, JE V SVOJEM NEOBICAJNEM PROGRAMU SPOROČIL PRVO VEST O POPLAVI V NEDELJO ŽE OB 4.38. TEGA DNE JE DO 18. URE V RAZLIČNIH ČASOVNIH PRESLEDKIH POSREDOVAL ZA 75 MINUT POROČIL IN OBVESTIL, S CIMER JE OPRAVIL IZREDNO POMEMBNO DELO.

V PONEDELJEK JE SAMO NA PODROČJU MESTA DELALO 40 POKLICNIH GASILSKIH EKIP (OKROG 600 GASILCEV), OD TEGA 6 EKIP IZ LJUBLJANE, NJIM PA SE JE PRIDRUŽILO SE 16 PROSTOVOLJNIH EKIP IZ VRŠT DELOVNIH ORGANIZACIJ.

KOLIČINE VODE 1.100 KUBIKOV NA SEKUNDO

V zgodnjih jutranjih urah sta bila formirana tudi okrajni in občinski štab za borbo proti elementarnim nesrečam. Spricho dežja, ki je v presledkih padal 17 dni, neprekinjeno pa zadnjih 3 do 6 dni, so bile vodne razmere dokaj kritične. Že v soboto so ekipe Vodne skupnosti ugotavljale, da Savinja s pritoki (Sušnica, Koprivnica, Hudinja in Voglajna) narašča ter da postaja položaj vse bolj resen. Organi TNZ in pripadniki JLA so bili v pripravljenosti. Pozno popoldne se je položaj poslabšal. Vode so se zaradi močnih padavin v Savinjskih Alpah in celotni Savinjski kotlini vse hitreje dvigale. Prva poročila, posredovana ob 16. uri, so govorila o področju Štor, kjer je voda ogrozila obrate Železarn. Ekipe gasilcev so vztrajno črpale vodo, člani kolektiva pa so demontirali elektromotorje in vse ostale naprave, da bi preprečili večjo škodo. Ponoči ob 21.30 se je položaj še poslabšal. Ob 1.45 je Celjane prebudilo predirljivo zavijanje siren, ki so opozarjale na nevarnost poplave. Nekaj ur zatem (ob 6. uri zjutraj) je bilo področje med Savinjo in Ljubljansko cesto že pod vodo. Savinja se je dvignila za okrog 2 metra nad normalo, skupaj z Voglajno pa je količina vode znašala 1.100 kubikov ali milijon 100 tisoč litrov na sekundo, kar je ustrezalo poplavam leta 1926 in 1933, medtem ko je bilo za 200 kubikov manj od adnje katastrofalne poplave 1954. Voda se je znašla Gaberje, Skačja klet, Cret, Zavodna, Pokule, Lisce, dol Dolgega polja in Nove vasi, del kofje vasi: Ostrožno, Ložnica, Mečlog, Dečkovo naselje, Babno in druga področja, ki jih je voda preplavila v višini od 20 do 40 centimetrov. Na nekaterih ulicah je dosegla pol metra.

EVAKUACIJA PREBIVALCEV

Stab za borbo proti elementarnim nezgodam je takoj formiral sanitetno ekipo, ki naj bi analizirala pitno vodo ter preprečila morebitno epidemijo. Bila je namreč možnost, da

je talna voda zalila črpalko v Medlogu in jo okužila. Informiranje javnosti o položaju je prevzel celjski radio, vtem ko so si ekipe TNZ vso noč prizadevale, da bi preprečile večjo gmotno škodo. V ta namen so bili vsi člani kolektivov obveščeni o ustreznih ukrepih.

Gasilci in pripadniki JLA so že ponoči priskočili na pomoč najbolj ogroženim področjem. Treba je bilo takoj evakuirati družine. Prostor zanje so pripravili v kasarni in tretji osnovni šoli. Prav tako so evakuirali delavce Ingrad in Cinkarne iz barak v tretjo osnovno šolo. Skupno so iz Kersnikove, Tovarniške in Cinkarniške ulice evakuirali 15 družin in 80 otrok, ki so jih kasneje namestili v Domu Tončke Čečeve. Po zadnjih podatkih je bilo onesposobljeno 100 stanovanj, od tega 80 samo na področju Gaberje. Poleg tega je Zavod za upravljanje z nepremičninami uredil začasno prebivališče 100 delavcem Gradisa v prostorih OF doma. Da bi lahko pouk na III. osnovni šoli potekal normalno, je Cinkarna poskrbela za družine sezonskih delavcev in jih namestila v hotelu Celeia, nekaj pa v Dobrni in Velenju. Tako je 80 otrok in 4 matere trenutno v oskrbi občine. Pri tem sta imela polne roke dela tudi center za socialno delo občinske skupščine in občinski odbor Rdečega križa, ki sta poplavljenec nudila predvsem pomoč v obleki.

POPLAVLJENE TOVARNE

Hkrati s reševanjem ogroženih prebivalcev so ekipe delovnih kolektivov skupaj z gasilci in pripadniki JLA reševale, kar se je rešiti dalo. V večini delovnih organizacij je s hitrimi ukrepi in nesebično požrtvovalnostjo uspelo preprečiti vodni stihiji, da bi povzročila večjo škodo.

Od pekarn je bila najbolj prizadeta pekarna »Mlakar« na Dolgem polju, kjer je voda prizadela spodnje plasti mlevskih izdelkov; prav tako je bilo v Mlekarni onemogočeno polnjenje steklenic z mlekom. Občinski štab je poskrbel za nemoženo oskrbo z obema artikloma iz Maribora. Okrog 3. ure je voda

Na Ipavčevi ulici, ki je bila prva preplavljena, je voda dosegla trideset centimetrov. Fotolik

Cirkus ADRIA, potem ko so evakuirali prebivalce

Fotolik

vdrla v skladišče Veležitarja, od koder pa je uspelo spraviti vse blago v višja nadstropja. Tudi iz pritličnih prostorov Agroprometa so pravočasno pospravili blago. Okrog devete ure dopoldne je voda zalila kletne prostore Samopostrežne restavracije v Gaberju in onemogočila obratovanje parne kurjave. Zvečer so v Cinkarni po dolgi borbi klonile vse črpalke. O polnoči so bili prisiljeni ustaviti dve topilniški peči, ob pol šestih zjutraj pa še dve, ki jih je kasneje zalila voda. Voda je nezadržno vdrla tudi v obrate štorske Železarn, kjer so ponoči demontirali elektromotorje. Prizadet je bil Toper, kjer je voda v skladišču uničila del blaga; prizadeta je bila Tovarna emajlirane posode, kjer so bila preplavljena podnožja stiskalnic, a so pravočasno izklopili plinske ge-

neratorje, električne konti peči za emajliranje kakor kotle v počinkovalnici. V Metki je voda zalila skladišče surovin. Poplavljen je bil obrat za proizvodnjo pohištva LIP Savinja, poplavljen Žična in Etol, delno Ila in Klima.

Reševalci niso pozabili niti na jugoslovanski cirkus ADRIA, ki je gostoval za Glazijo: ob 1. uri zjutraj so s prostora, kjer je kasneje voda dosegla meter in pol, evakuirali prebivalce (z živalmi vred) na višje ležečo Ljubljansko cesto.

PRETRGANE ZVEZE

Katastrofalna poplava, ki bi vse kakor presegla vodno stihijo leta 1954, če Savinja ne bi bila regulirana, je kljub vsemu povzročila ogromno gmotno škodo. Odplavljenih ali porušenih je bilo več mostov, poškodovanih več cestnih odsekov in železniških tirov. Tako je razbesnela Savinja porušila most v Polulah ter onesposobila most v Zabukovci. Porušen je most v Nazarju in onesposobljen most v Levcu, porušeno je še več drugih mostov. Grobe cennitve znašajo samo na mostovih okrog 120 milijonov dinarjev. Voda je poškodovala obrežja vodotokov, podvodne zidove in škarpe ter prizadela cestišča, tako da je bil promet prekinjen. Približne cennitve škode: 200 milijonov. Količina je škoda, ki jo je poplava prizadela gospodarstvu, še ni znano. To ugotavljajo posebne komisije.

Narastle vode so prav tako preplavile nižinske predele drugih občin v okraju, kot Sešče, Vrbje, Petrovce ter uničile posevke in nepospravljene pridele. V moziški občini je bilo preplavljeno skladišče kož v tovarni usnja v Rečici, v Sevnici Jugotarin, v Krškem kletni prostori hotela »Sremič« in tovarna celuloze »Djuro Salaja«, v Laškem kletni prostori Zdravilišča, v Sentjurju skladišče rezanega lesa podjetja »Bohor« itd.

Tako beleži v poplavah, ki so prizadele vso Slovenijo in Hrvatsko, celjsko področje že četrto katastrofo od leta 1926.

D. HRIBAR

Med najbolj žalostnimi prizori, ki so se v nedeljo v dopoldanskih urah nudili živemu očesu ali lečam kamere, je bil gotovo tale prizor, posnet s stolpnice v Gaberju: Cret, vsa bližnja in daljna okolica pod vodo.

Foto: Einfalt

POJASNILO CELJSKE KOMUNALNE BANKE K ČLANKU NEZAKONITE BANČNE MAHINACIJE — »DAJ-DAM«

VLOGA POSLOVNIH BANK V DOSEDANJEM PROCESU RAZŠIRJENE REPRODUKCIJE IN POLOŽAJ TEH BANK V SEDANJEM IN PREDSTOJEČEM OBDOBJU, KI BO NOSILO OBELEŽJE ZMANJSANE INVESTICIJSKE POTROŠNJE, JE V ČLANKU POD NASLOVOM »DAJ-DAM« OBJAVLJENEM V CELJSKEM TEDNIKU V ŠTEVILKI 42 Z DNE 23. OKTOBRA LETOS PRIKAZANO V DOKAJ POMANJLJIVI OBLIKI. V INTERESU OBJEKTIVNEGA IN BOLJ VSESTRANSKEGA OBVEŠČANJA JAVNOSTI DOPOLNJUJEMO NAVEDBE V OMENJENEM ČLANKU Z NEKATERIMI DEJSTVI, KI SPREMLJAJO VSE OMENJENE PROBLEME.

Celjska Komunalna banka je ves čas obstojala pa do danes ostala likvidna za svoje sprejete tekoče posle in to v skladu s svojimi poslovnimi obveznostmi do svojih komitentov. Tudi delovanje zadnjih restriktivskih ukrepov zveznih organov zaenkrat naše banke ni postavilo v položaj nelikvidnosti. Likvidne banke si prav gotovo vsi želimo in menimo, da je položaj pri nas takšen predvsem zaradi relativno umerjene in realne politike upravnega odbora pri plasiranju investicijskega in obratnega kapitala. S tem v zvezi si ne znamo tolmačiti ugotovitve v članku — da je Komunalna banka Celje zašla v položaj, ko ne more izpolnjevati svojih pogodbenih obveznosti in da je k temu v znatni meri pripomoglo oročevanje sredstev.

Oročevanje sredstev, to je prostega, obračunane in za oročitev sposobnega dinarja ostaja slej kot prej eden izmed glavnih elementov delovanja poslovnih bank.

Komunalna banka Celje je v dveh letnih obdobjih, odkar oročevanje sredstev spada v njeno poslovno dejavnost, oročila iz poslovnih skladov gospodarskih organizacij okoli 2.600 milijonov. Tu pa je treba takoj povedati, da znaša obveznost Komunalne banke Celje v obliki osemletnega kredita za izgradnjo elektroenergetskih objektov v Sloveniji v letih 1964—1966 3,3 milijarde din.

Oročitve iz sredstev, katera niso za to zrela in za to namenjena, Komunalna banka Celje v načelu in praviloma ni sprejemala. To dejstvo potrjuje tudi ugotovitve rednih in izrednih kontrolno-inšpekcijskih pregledov v banki, ki so se opravili v zadnjem času in pri katerih je bila angažirana tudi Služba družbenega knjigovodstva Celje.

Oročevanje sredstev iz prostega dela poslovnega sklada gospodarskih organizacij in eventualna nadomestitev oročenih sredstev s kratkoročnimi obratnimi krediti je bila do sedaj tolerirana in v zakonitimi predpisi nikjer prepovedana praksa, katera se je uporabljala na celim, ne samo v slovenskem, temveč tudi jugoslovanskem merilu. Takšnih nadomestitev je bilo na našem področju relativno malo.

Ravno tako je bil povsod splošno uveljavljen princip »daj—dam« kreditov; to je, da gospodarska organizacija, ki ima za investicije sposobna sredstva, ta oroči v eni izmed bank, banka pa kreditira investicije v tej delovni organizaciji, če so te investicije družbeno-ekonomsko utemeljene in se je delovna organizacija odločila zanje. Menimo, da zaen-

krat takšen način edino kolikor toliko stimulira načelo varčevanja investicijskega dinarja gospodarskih organizacij oziroma omogoča preko poslovnih bank izvršitev hitrejših in bolj ekonomičnih razširjenih reprodukcij. Znano je, da predčasno in dolgotrajno izvrševanje vsake investicije — npr. v nizu let z lastnimi sredstvi — ni za nobeno gospodarsko organizacijo ekonomsko utemeljeno.

Največja razlika v obrestni meri med oročenimi in plasiranimi sredstvi znaša pri Komunalni banki Celje 1 odstotek.

Dosti aranzmajev je banka sklenila, kjer ni nobene razlike v obrestih ali je pa ta samo 0,5 odstotka.

Kakšna je sedanja neizkoriščenost proizvodnih kapacitet v jugoslovanskem merilu, nam ni znano. Vemo pa, da je izrabljenost osnovnih sredstev na celjskem področju zelo visoka in da to predstavlja nasproti zahtevam tržišča problem nujnega izboljšanja substance kapitala oziroma sredstev za delo.

Sklep upravnega odbora banke o ustavitvi oziroma odložitvi nekaterih investicij je predvsem izraz nujne pripravljenosti prispevati k skupnim prizadevanjem umiritve investicijske potrošnje. Deficitarnosti investicijskega kapitala banke povzročena izključno z delovanjem znanih restriktivskih ukrepov, je sicer tudi en razlog, vendar sekundarnega pomena.

Za vse ustavitve oziroma odložitve investicij je bil predhodno dosežen sporazum z investitorji. Komunalna banka Celje je potem, ko je na podlagi kreditnega aranzmaja s tovarno Aero pokrila nabavo strojne opreme za to tovarno v vrednosti preko 300 milijonov din, začasno ustavila izvrševanje kreditnega aranzmaja za gradbena dela, ker Aero nima za to še urejene vse tehnične dokumentacije in nima za gradnje še gradbenega dovoljenja. Liska Sevnica bo kljub nekaterim odložitvam izvrševala normalno svoj proizvodni in tudi zahtevni izvozni program.

Kadar govorimo o pravno-ekonomski negotovosti poslov, menimo, da si je Komunalna banka Celje dosedaj prizadevala, da k omenjenemu problemu ne bi doprinesla svojega deleža, čeprav se je sama znašla v dokaj težkem položaju potem, ko je v sredini letošnjega leta na podlagi čvrste bilance sredstev šla v kreditne aranzmaje; sredstva banke so se pa v drugi polovici leta za-

radi restriktivskih ukrepov, ki so veljali za nazaj, znatno zmanjšala.

Ko govorimo o sporazumni ustavitvi oziroma odložitvi nekaterih investicij, ne mislimo tudi na investicije v Energokomkombinat Velenje in Železarne Store, ker v kreditnem odnosu so ti dve investiciji stoji oziroma je stala republiška Gospodarska banka.

Ob koncu še vprašanje — ali leži vsi ali pa glavni vzroki za predmenzionirano investicijsko potrošnjo na poslovnih bankah — kot se to zadnje čase tu in tam zelo rado sprašuje? Odgovor je dokaj enostaven ob dejstvu, da so vse poslovne banke v Sloveniji (Komunalne banke in Splošna gospodarska banka) v letošnjem letu soudeležene pri kreditiranju investicij iz vseh svojih bančnih sredstev (iz bančnih kreditnih skladov in iz oročenih sredstev) samo s 17 odstotki, medtem ko je preostalih 83 odstotkov sredstev za investicije iz virov izven poslovnih bank. Komunalna banka Celje je z vsemi svojimi sredstvi letos soudeležena pri investicijah na svojem področju s komaj 15 odstotki.

Izključni namen teh dopolnitev k članku »Daj—dam« je v želji, da bi seznanili javnost z nekoliko širšimi dejstvi; skratka s stanjem, kakršno je.

Komunalna banka Celje

IZSILJEVANJE CEN

USTAVILI SO PROIZVODNJO MESNIH IZDELKOV
POSLEDICA: VIŠJA CENA

Pred kratkim je v analizi o gibanju in založenosti tržišča Zavod za cene ugotovil, da so se blagovne zaloge v septembru povečale za 6 odstotkov in da je promet v tem obdobju narasel za 20 odstotkov v mesani stroki in kar za 32 odstotkov v tekstilni in ostalih tehničnih strokah.

Zanimivo je, da je kljub temu še vedno opaziti pomanjkanje gradbenega materiala, avtomobilov, mopedov itd.

Najbolj pa je zatajila oskrba z mesnimi izdelki. Podjetja so ustavila proizvodnjo mesnih izdelkov, očitno z namenom, da bi izsilila višjo ceno. Večini je to tudi uspelo. Toda zanimivo je, kolikšna so odstopanja pri posameznih proizvajalcih mesnih izdelkov.

Tako je najdražja Emona Ljubljana, ki je za 180 do 220 dinarjev dražja od Mesnine Celje in KK Sentjur. Kilogram letne salame izdelek Mesnine in Sentjura 880 dinarjev (Emona 1.400), kg prekajene šunke — Mesnina in Sentjur 980 dinarjev (Emona 1.200) in kg vratovine — Mesnina in Sentjur 1000—1230 dinarjev, (Emona 1.410).

Običajno je pomanjkanje izdelkov motorne industrije, saj imajo pri podjetju AVTOMOTOR v Celju 1100 predplačnikov za Fiat 750 in 400 predplačnikov za Fiat 1300. Primanjkuje patentnih kozarcev za vlaganje ter keramičnih izdelkov.

Založenost s sadjem je bila razen z jabolkami dokaj zadovoljiva. Se vedno pa primeri direktnega odkupovanja pri proizvajalcih vplivajo na rast cen.

Prav v zadnjih dneh, to je sredi oktobra, so se občutno dvignile cene nekaterih proizvodov: tako je porasla cena za zimsko žensko perilo za 10-12 odstotkov, nogavice za 2 odstotka, gospodinjskih potrebščin za 10-15 odstotkov; konfekcijskih delovnih oblek za 5-10 odstotkov, mesnih izdelkov pa za 10-30 odstotkov.

Najobčutljivejše so ponovno nove cene za meso in sicer je predlog predložil kmetijski kombinat Sentjur. Ta stalna rast cen mesa preveč bremeni potrošnika, zato je Zavod za cene predložil vsem občinskim skupščinam v obravnavo osnutek odloka o načinu prodaje svežega mesa na drobno, da bi onemogočili možnost izkoriščanja in zagotovili enake pogoje nakupa.

ASFALTNÁ PREVLEKA TRENUTNA REŠITEV

Stanje naših cest postaja v pogojih sodobnega prometa že skorajda nevarno.

Tudi v celjski občini ni nič boljše: posebej »mačehovski« je odnos do cest IV. reda. Te ceste so v oskrbi komunalnega podjetja, ki ima skupno 145 milijonov iz cestnega sklada in občinskega proračuna za vzdrževanje cest, razsvetljavo, čiščenje ulic in trgov ter za prispevek Zavodu za napredek gospodarstva in izdelavo ne preveč cenjenih načrtov. Pri tem ostane za ceste borih 47 milijonov, ki so letos že za četrtino preokračeni. Prepotrebna investicija vodovoda je prikrajšana ceste za rednejše vzdrževanje.

O problemih vzdrževanja cest IV. reda je na zadnji seji razpravljala svet za gradbene komunalne in stanovanjske zadeve ter dal pobudo, da bi namesto rednega vzdrževanja začeli z asfaltno prevleko teh cest, kar bi vsaj za nekaj let prihranilo stroške za vzdrževanje ter tako akumuliralo sredstva za bistvenjše posege v modernizacijo občinske cestne mreže.

vajati osnovno nalogo: USPOSOBITI SLEHERNEGA ZAPOSLENEGA ZA AKTIVNO DELO V SAMOUPRAVNIH ORGANIH!

J. S.

DELO je odraz kadrovske politike

Delo sindikalne organizacije, v kolektivu je jasno začrtano, vendar se kljub temu pre pogosto dogaja, da se sindikalne podružnice v svojem delu izgubljajo med delom samoupravnih organov in delom drugih družbenopolitičnih organizacij. Pred nedavnim smo obiskali predsednika občinskega sindikalnega sveta v Brežicah, tovarniša IVANA ŽIVICA in ga zaprosili, da nam kaj več pove o delu sindikalnih podružnic v brežiški občini.

Večkrat se dogaja, da sindikalne podružnice nimajo jasne predstave o vlogi in o vsebini svojega dela, namreč ob delu samoupravnih organov in drugih družbenopolitičnih organizacij. Kolikor nam je znano, je ta pojav opaziti tudi v brežiški občini. Kaj mislite vi o tem?

Osnovna slabost za to, da sindikat v brežiški občini nima tiste vloge kot bi mu v sedanjem obdobju splošnega gospodarskega razvoja pripadala, je v prejšnjih kadrovske skrbi v preteklih letih.

Da bi to rešili, je prav gotovo potrebno tako v občinskih vodstvih, občinskem sindikalnem svetu in v občinskem odboru sindikata delavcev družbenih dejavnosti in odboru

storitvenih dejavnosti čimprej izvršiti določene kadrovske spremembe. Šele takrat bo delo teh organov lahko zaživel.

Občinski odbor sindikata družbenih dejavnosti bo moral reševati vrsto problemov. Ali smatrate, da se da kateri izboljšati?

Solstvo, posebej še glede na specifični položaj naše komune. Solstvo in način kreditiranja. Problem, gledan skozi delo sindikalnih podružnic, izhaja iz dosedanjega načina financiranja posameznih sol in samega dela upravnih odborov.

Pred plenarjem, ki ga pripravljamo za mesec november, moramo sklicati vse prosvetne delavce, da z njimi razčistimo vlogo sindikata in probleme samoupravljanja v solstvu. Kritično je potrebno obdelati delo upravnega odbora sklada za solstvo, predvsem pa vlogo in naloge, ki bi jih moral v bodoče izvrševati.

Kaj bi morali urediti že pred izvolitvijo samoupravnih organov v solah?

Vprašanje materialne samostojnosti. To je predpogoj njihove uveljavitve in življenja. Vsekakor pa iz-

Ivan Živič

V COMETU SO ZAČELI »SAMOUPRAVLJATI« — PRVI USPEH JE »TRIKRAT NOR DIREKTOR«

KDO JE REKEL? KJE? NEKDO, NEKOČ, NEKOMU, NEKJE

Delavski svet zreskega podjetja za proizvodnjo umetnih brusov in nekovin je na željo petdesetih članov kolektiva (vseh zaposlenih je nekaj več kot 60) na izredni seji izglasoval nezaupnico direktorju, »ker direktor čestokrat precenjuje proizvodne možnosti, ker so postali notranji odnosi (zaradi njega!) neznosni, ker so po prihodu novega direktorja bistveno poslabšali odnosi s poslovnimi partnerji in ker je po potrjenih vesteh pripravljati fuzijo, ker je ... ker.«

Komisija za volitve in imenovanje skupščine Slovenske Konjice je sklenila, da se prošnji za razrešitev direktorja ne ugodijo, občinska skupščina pa predlagala skupino odbornikov iz zbora delovnih skupnosti, ki naj stvar razišejo in ugotovijo, kaj se v resnici dogaja v Cometu. Raziskava v podjetju, med člani kolektiva je pokazala neverjetno sliko tega, po proizvodnih uspehih dobrega kolektiva. Namreč: skupina petih demagogov (to je edini ustrezen izraz), je poskusila zajeti v skupen organe samoupravljanja s tem, da je hotela in poskusila iz osebnih interesov onemogočiti direktorja pred kolektivom.

Za ilustracijo bi navedli samo nekaj potez te skupine, ki se je skrivala za kolektivom, razpravljala in zahtevala v imenu kolektiva, ki je njihove predloge celo s podpisom sprejel za svoje, ne da bi vedel za dejansko stanje. Naprimer: podpisani člani kolektiva predlagajo de-

lavskemu svetu podjetja v končno odločitev vprašanja še nadaljnje vodenje podjetja od strani dosedanjega direktorja tov. Leskoška Franceta. (po zapisniku DS, op. pisca). In v resnici? Člani kolektiva so dobili malo pred odhodom iz podjetja (celo med vrati!) v podpis polo, da soglašajo s tem, da direktor ne ustreza. Zakaj direktor ne ustreza, je najbistvenejše vprašanje. Delavski svet je utemeljil svoj sklep s štirimi že uvodoma zapisanimi utemeljitvami. Da bo stvar jasnejša, bi jo na kratko prikazali tako, kot je ugotovila skupina odbornikov, ki je po vseh štirih obtožbah stvari raziskala.

Prva obtožba pravi, da so se po prihodu novega direktorja bistveno (!) poslabšali odnosi s poslovnimi partnerji, konkretno s poslovnim združenjem »Brus« iz Maribora in drugimi. V zapisniku zadnje seje omenjenega poslovnega združenja je citirana kritična pripom-

ba direktorja, da se uvoženi reprodukcijski materiali ne razdeljujejo med poslovne partnerje pravilno. Podjetje Comet namreč ni bilo kot enakovreden poslovni partner udeleženo pri delitvi. Po pripombi in razpravi, ki je sledila, je podjetje dobilo omenjene materiale. Torej je direktor zastopal pravice podjetja pravilno! (Omenjeno združenje je poslalo izjavo, da so odnosi zelo dobri in da obtožba ne drži). Kolektivu je bilo prikazano napačno.

Druga obtožba pravi, da so postali notranji odnosi neznosni. Pogledimo pobliže kaj je ugotovila komisija. Obtožba pravi, da med drugim negira predpise, oziroma odločitve organov samoupravljanja, da krati pravice članov kolektiva, da je do podrejenih nekorekten itd. Takoj moramo naglasiti, da je bila komisija postavljena pred težavno nalogo, ker so podpisniki izjav, izjave negirali in spreminjali. Direktor je negiral predpise s tem, da ni hotel podpisati naloga za štipendiranje (kar je v pristojnosti upravnih organov), temveč je zahteval, da naj o tem prej razpravlja delavski svet, ni hotel sprejeti celotne plače, ker je trdil, da tolikšne ne zasluži, (po obstoječih instru-

mentih je zaradi izredne proizvodnje v obračunskem mesecu višina osebnih dohodkov izredno porasla, direktor je zahteval dopolnitev obračunskega sistema), da krati pravice članov kolektiva, ker je opozoril delavko, ki si je v prostem času poškodovala nogo, da ne more dobiti odškodnine; da je do podrejenih nekorekten, ker se ni strinjal s tem, da je predsednik delavskega sveta samovoljno skliceval operativno podjetja; da je glasneje naročil delavcu, naj shrani zaboje v skladišču itd.

Najzanimivejša je obtožba, da čestokrat precenjuje proizvodne zmoglosti. V podjetju imajo namreč kolektivne norme, direktor je pa zatrdel, da s prehodom na individualne norme in izboljšanjem tehnološkega procesa ter z boljšo organizacijo dela dosežejo večji proizvodni učinek. Poskusna proizvodnja je pokazala, da je bil predlog utemeljen, saj je bila proizvodnja v porastu, vse dokler je ni operativni kader namerno (s slabo organizacijo dela) zaviral. Kolektiv je najbolj vznemirila parola, da se bodo združili s steklarne »Boris Kidrič« iz Rogaske Slatine. To vest je prinesel (v zapisniku piše: po potrjenih vesteh!) inženir Hajšek, ki je nekoč potoval z direktorjem steklarne v Italijo. Baje mu je direktor Steklarne, (ki pa zanika) omenil združenje s Cometom.

S takimi in podobnimi parolami je skupina vodilnih uslužbencev vznemirjala kolektiv in ga pripra-

vila tako daleč, da ga je lahko izkoristila za kritje svojih intrig, ki bi jim naj služile za opravičilo svojega neznanja, premajhne aktivnosti in osebnega okoriščanja, kajti namesto, da bi spremenili ključ izplačevanja osebnih dohodkov, (s tem, da bi povečali dotok sredstev v sklade, ali pa kar se v našem gospodarstvu redko prakticira — znižali prodajno ceno proizvodov ter si s tem ustvarjali prednosti na tržišču), so izrazili bojazen, da preveč proizvajajo ter tako ustvarjajo zaloge. Pri tem pa niso pomišljali na raziskavo domačega in tujega tržišča, ki potrebuje tovrstne proizvode (primer brusnih travkov, ki jih uvažajo steklarne in katerih pozikurna proizvodnja je pokazala določene uspehe), ne, šli so v drugo skrajnost in zahtevali zamenjavo direktorja! Neverjetno kako je lahko bil celoten delavski svet, (da ne govorimo o kolektivu) pristaš neverjetno primitivnih demagoških parol, ki so onečaščale delavsko samoupravljanje, vlogo samoupravnih organov in vnesle v kolektiv, ki je s svojo proizvodnjo in osebnimi dohodki bil zastavonoša med podjetji (snažilka je imela enako plačo kot kvalificirani kovač v sosednji tovarni kovanega oročja!) take razmere, ki danes po dvanajstih letih delavskega samoupravljanja zvenijo neverjetno in predstavljajo žalostno dejstvo iz zdravih razmer.

TELESNI KULTURI V KRŠKI OBČINI SE OBETAJO LEPŠI ČASI

Na pobudo Okrajne zveze za telesno kulturo Celje ter Občinskega odbora SZDL v Krški je bil v ponedeljek razgovor o problemih telesne kulture v krški občini, katerega so se poleg najvidnejših predstavnikov obeh pobudnikov udeležili še zastopniki telesnovzgojnih in drugih družbenopolitičnih organizacij v občini.

Sestanek je uspel zlasti še zaradi tega, ker je kritično ocenil sedanje stanje, ki ni zadovoljivo in nakazal pot nadaljnjega dela. Povod za ta razgovor je pravzaprav dala nedeljavna občinska zveza za

telesno kulturo. Od uspelega občnega zbora v spomladanskih mesecih letošnjega leta pa doslej se občinska zveza sploh ni uveljavila. Pa še več, v tem času niso mogli najti niti predsednika! Ko so skušali analizirati vzroke za takšno stanje, so poudarili predvsem dvoje dejstev: premajhna materialna sredstva ter podcenjevanje dela amaterskih delavcev. Zlasti boleča je slednja ugotovitev, saj so pripovedovali, kako so to dejavnost zapuščali tovariši, ki so dolga leta žrtvovali veliko sil in prostega časa za delo v njih, pa v tem času niso našli

opore pri nikomer, niti dobili družbeno priznanje. Da ta žalostna ugotovitev drži, se vidi tudi po tem, da nikogar ni motilo, da je občinska zveza nekaj mesecev brez predsednika in da sploh ne dela! Več kot žalostna in nenavadna hkrati pa je še ugotovitev, da se tudi svet za telesno vzgojo pri občinski skupščini v Krškem sploh ni sestajal! Nenavadno je to predvsem zavoljo tega, ker bi vendarle tudi svet vsaj enkrat na leto moral poročati občinski skupščini o delu in problemih. Toda, kot vse kaže, so na to zakonito pravilo pozabili vsi (tudi tisti, ki bi ne smeli) in pustili vso zadevo pri miru.

Takšna je zgodovina. In perspektive? Če bodo realizirali sklepe, ki so jih sprejeli na razgovoru in če se bo za to problematiko zavzela zlasti organizacija Socialistične zveze, potem kaže, da se obetajo lepši časi. Veliko pričaja-

kujejo od sklada za telesno vzgojo, ki ga je ustanovila občinska skupščina. Pravijo, da bodo lahko zbrali okoli šest milijonov dinarjev na leto, torej več, kot imajo sredstev za to dejavnost v žalski in velenjski občini. To je razveseljivo. Razen tega se bodo zlasti politične silnice v občini zavzele, da bo čim prej prišlo do konstituiranja občinske zveze za telesno kulturo. Več skrbi bodo posvetili vzgoji strokovnih in organizacijskih delavcev ter se hkrati zavzeli, da bodo vsi zaslužni in dolgoletni delavci dobili ustrezno družbeno priznanje in da jih bodo v prihodnje obravnavali kot družbene in politične aktiviste, saj drugje tudi niso! Veliko si lahko obetamo tudi od razprave o problemih telesne vzgoje, ki jo bo sprožil občinski odbor Socialistične zveze na svojem plenumu.

Brežice vse hitreje spreminjajo svoj zunanji videz. Stisnjen trg dobiva iz leta v leto modernjšega sosedja: novo stanovanjsko naselje, v katerem gradijo z izrednim tempom. Z novim naseljem postajajo Brežice lepo mesto, ki ga krniijo zaenkrat še neurejena okolja okrog blokov, slaba razsvetljava in slabe ceste.

Posnetka prikazujeta stari del mesta, v katerem je kljub padajočemu dežju vrvenje po ulicah, in del novega naselja.

IZ KONJIC

PRIPRAVE NA LETNO KONFERENCO

Razprave o spremembah in dopolnitvah statuta ZKJ so v konjiški občini končane in sedaj se pripravljajo na redne letne konference osnovnih organizacij.

Pri tem nujno povezujejo dvoje obdobji, in sicer v prvi bodo člani ZKS na sestankih obravnavali dosedanje delo ter uredili zaostale organizacijske zadeve ter izvolili člane, ki naj pripravijo analizo o delu osnovne organizacije.

Posebno pozornost pa bodo posvetili kadrovskim vprašanjem. Tako meni vodstvo občinskega komiteja, da je funkcija sekretarja osnovne organizacije toliko zahtevna in odgovorna, da poleg nje ni možno uspešno

vršiti še druge družbene naloge. Zato bodo razčistili številne primere preobremenjenih članov ter stremeli, da bo v novih vodstvih čim več ljudi. Prav tako bodo postavili večje število kandidatov, da bo izbira res samostojna. Obenem pa bodo na sestankih osnovnih organizacij razpravljali tudi o kandidatih za občinski komitej.

Na občinskem komiteju domnevajo, da bodo letne konference zaključili v drugi polovici novembra. Obenem bodo v 23 osnovnih organizacijah konjiške občine volili 78 delegatov za občinsko konferenco ZKS, tako da bo vsakih pet članov zastopal en kandidat.

POLITIČNA ŠOLA

Večerna politična šola v Slov. Konjicah uspešno deluje že nekaj let, saj jo je doslej obiskovalo že nad 100 članov ZKS. Letošnji program oddelka bo letos nekoliko spremenjen, saj daje več poudarka zunanjepolitičnim dogodkom in predkongresni dejavnosti ter gospodarstvu. Tako imajo namen, da gospodarstvo obravnavajo kar v konkretnih primerih na območju konjiške komunice.

Ideja o politični šoli druge stopnje je zaenkrat odložena in jo bodo nadomestili z občasnimi predavanji iz različnih področij za člane ZKS, ki so že obiskovali prvo stopnjo.

Podobno kot lani bodo tudi letos združili sorodno tematiko v ciklese, ki bodo trajali po 5 do 6 dni. Zaradi velike oddaljenosti je popoldanski pouk nemogoč in se obnese le sistem celodnevni predavanj.

MESEC VARNOSTI NENEHNA SKRB

V zvezi z delovnim programom za mesec varnosti, ki ga je sprejel občinski sindikalni svet v Slovenskih Konjicah, smo povprašali predsednika komisije tovariša Lazarja.

— Ne omejujemo se na en mesec. Ko smo sestavljali program, smo imeli pred očmi stalno varnost proizvajalca. Želimo, da organi upravljanja temeljito pregledajo dosedanje ukrepe varnosti, opozorijo na pomanjkljivosti in jih odpravijo. Skušali pa bomo doseči uspeh tudi z izobraževanjem s tega področja in to

s strokovnimi filmi in z razstavami.

Mislili pa smo tudi na konkretne akcije. Usnjarskemu kombinatu KONUS smo predlagali, da sedanji vhod z glavne ceste razširi tudi na stranske vhode, da tako zmanjša možnost nesreč ob prihodu ali odhodu delavcev. Razen tega bomo v kratkem sklicali posvet varnostnih tehnikov. Uspehi pa bomo le, če ne bomo več govorili o mesecu varnosti, temveč o letu varnosti — stalni skrbi za zaščito delovnih ljudi.

RADI BI MARSIKAJ

«Kaj si želimo, pa nimamo?» se je začudila Slapnikova Anica, predsednica občinskega komiteja ZMS v Sentjurju. «Odpri je vprašanje organiziranega dela v klubih. Sole za življenje bi toplo pozdravili, ker se naši mladi skoraj povsod zanimajo za kmetijske šole, gospodinske tečaje in iščejo iskrene odgovore na mnoga vprašanja, ki izvirajo iz neposrednih pojavov našega družbenega in zasebnega življenja.»

«In česar nimamo, pa bi lahko imeli? Urejeno klubsko življenje vsaj v Sentjurju,

Ponikvi in Slivnici, kjer so prostori.»

Občinska konferenca je pred vrati. Upam, da ne bo tako, kot zadnjič, ko smo jo morali preložiti. Iz Dramelj in Ponikve ni bilo prevoza. Dogovorili smo se, da naj bi kombi po delegate. Zaradi tega se in dve uri čakali, da gredo. Strahovito me je skrbelo, če so se ponesrečili. Konferenco smo preložili. Dramelji so čakali, šofer kombija pa je doma mirno spal, ker ni imel naloga. Da bi konferenca uspela.

POPLAVE V OKRAJU

DOPIŠNIKI SO NAM SPOROČILI

RAZDIVJANE VODE SO PRESTOPILE BREGOVE IN PUSTOSILE. IN KOT VEDNO SE NAM JE TUDI TOKRAT MASCEVALA POLITIKA LOKALNIH REŠEVANJ REGULACIJ POPLAVNIH REK, KAJTI V MNOGIH PRIMERIH IMAMO REKE REGULIRANE V ZGORNJIH TOKIH, TAKO DA POVEČAMO ODTOK IN S TEM PRAVZAPRAV POVEČAMO DOTOK V NIZJE LEŽEČE PREDELE, KJER SE NI IZVRŠENA REGULACIJA. TAKO UGOTAVLJAMO LE DEJSTVO, DA NOSIJO NAŠE NAPAKE OBELEŽJE IZKUŠENJ — UPAMO, DA OB MOREBITNI PONOVI POPLAVI NE BOMO VEČ UGOTAVLJALI ENAKIH NAPAK.

ROGAŠKA SLATINA. V soboto okrog pol pete popoldne je Sotla s svojimi pritoki prestopila bregove. Ponoči je voda zalila prostore hotela »Trst« ter kletne prostore posestnika Jurja Anderliča. Zemeljski plaz v Gaberniku pa je pretrgal vodovod. Prav tako se je utrgal na cesti Rogatec-Stoparce-Ptuj zemeljski plaz.

Sotla je močno poškodovala spodnji sloj železniške proge, saj so v nedeljo popravljali cel dan, da so progo znova usposobili za redni promet.

BREŽICE. Sava, Krka, in Sotla so prestopile bregove. Najbolj so prizadeta naselja Mestec, Mihalovac, Loče, Rigonce in tudi Rakovec. Sotla je pri Rakovcu odnesla most. Pripadniki JLA, ljudska milica, gasilci in občani brežičke občine, vsi so neumorno priskočili na pomoč ogroženim krajem. Ogrožena pa so bila naselja Trnje, Krška vas, Vrbino in predmestje Brežice.

LOKA. PRI ZIDANEM MOSTU. Ze v petek je hudournik iz Dobrave poplavljal cesto v Loko in jo hudo razdeljal, saj je na nekaterih mestih napravil celo do pol metra globoke zajede. To je sicer letos že četrti primer divjanja hudournika, za kar pa se ni nič zmanjšalo. Občani že dlje časa govorijo o tem, da bi bilo nujno menjati kanalizacijske cevi s širšimi, kajti v nasprotnem primeru je sleherno vloženo delo za obnovo ceste zastonj.

RADEČE. Pod radeškim mostom je voda narasla za 2,5 metra nad normalo. V nedeljo je zalila prostore hotela »Jadrano«, preplavila cesto od Loke proti Sevnici. Tudi železniški promet je utrpel dokajšnjo škodo. Zaradi utrpane skale nad predorom pri Tebovljah so imeli vsi vlaki večurne zamude.

SLOVENSKE KONJICE. Narasli poroki so napravili dokajšnjo škodo na območju konjiške občine. Razdivjana voda je odnesla s seboj precej lesa in drugega materiala ter povzročila manjše in večje plazove.

Večjo škodo je napravila Dravinja v okolici Loč. Zbeleva, Tepanja in Draže vasi. Nekateri hiše v Zbelevem so bile dobesedno odrezane od sveta in je bil dostop do njih možen le s čolni.

V hribovitih predelih pa so pustili plazovi, največ na območju Klokočevnika. Dolge gore in Suhadola. Številne lokalne ceste so bile zasute.

ZGORAJ: Cesta Rogatec-Stoparce-Ptuj se je spreminila v reko

Foto: A. Slokar

V SREDINI: Gasilci v Ločah so bili takoj pripravljeni na reševanje

SPODAJ: Most čez Savinjo, ki upamo, da je vendarle že zadnji posnetek. Dan pred poplavo nam je fotografijo s tekstom poslal Frane Jurač. Vsebinskega njegovega prispevka se je nanašala na vprašanje, ali pristojni činitelji ne čutijo nobene odgovornosti za varnost prebivalcev, ki tod hodijo vsak dan čez Savinjo. No, to pot je še vzdržal. Kdo pa bi bil odgovoren, če bi z mostom vred odnesla narasla Savinja tudi ljudi, ki bi lahko bili tisti hip na mostu?

KRŠITVE DELOVNIH RAZMERIJ

Ceprav so marsikateri delovni kolektivi posvetili v zadnjem času vprašanju kadrovske socialne službe dokajšen poudarek, še vedno ugotavljamo številne primere kršitev pravic delavcev. Prav zato smo povprašali inšpektorja za delo pri okrajni skupščini Celje, tovariša Franja Kleča, kje vidi vzroke teh kršitev.

— Prepričan sem, da se tu srečujemo s premajhnim interesom uslužbencev kadrovske službe in s pestro zakonodajo iz delovnih razmerij, ki nikakor ne poenostavlja zadeve. V številnih delovnih organizacijah se še vedno srečujemo z nizko strokovnostjo in pomanjkljivo izobrazbo uslužbencev kadrovske socialne službe. Posledica pa so nezakoniti akti v zvezi z odgovornimi delovnega razmerja, pri razpisih delovnih mest in podobno.

— Koliko primerov je bilo v lanskem letu?
— Pri nas smo reševali ali posredovali v 537 primerih. To pa nikakor ne ustreza dejanskemu stanju. Prepričan sem, da le vsak četrti ali peti slučaj zaradi teže pride do nas. Torej skupaj gotovo okrog 2.500 primerov.

— Kaj prednjači pri pritožbah?
— Na prvem mestu so odgovori delovnih razmerij, prav tako pa so pereče vprašanje osebni dohodki, tudi nadurno delo je dokaj pogost vzrok pritožb. Ne izostaja vprašanje dopusta, vprašanje sprejema na delo in podobno.

— V kateri panogi pa je največ prekrškov?
— Največ kršitev delovnih razmerij imamo v terciarnih službah, torej v obrtništvu. Ne zaostajata pa trgovina in promet. Čudno pa zveni, da tudi kulturna in socialna dejavnost sodita v panoge, ki imajo številne primere kršitev (kar 64 lani). Težave so tudi v kmetijstvu in lesni industriji. Zanimivo je, da v rudarstvu, črni metalurgiji, industriji gradbenega materiala in celulozni industriji skorajda ni teh primerov.

— In kaj je storiti, da bi zmanjšali število kršitev?
— Mnogo smo zamudili pri izobraževanju. Delavci ne poznajo dovolj svojih pravic. Jasno pa je, da se proizvajalci zaradi izdajanja številnih novih pravnih predpisov znajdejo v množici le-teh.

V MOZIRJU — PRED KONFERENCAMI

Pred dnevi je občinski odbor Socialistične zveze v Mozirju sklical posvet s predsedniki in sekretarji krajevnih organizacij. Na posvetu so razpravljali največ o organizacijskih in vsebinskih pripravah za bližnje konference krajevnih organizacij Socialistične zveze. Dogovorili so se, da bodo konference opravili do konca novembra. Največ poudarka so v razpravi dali kadrovskim vprašanjem — to je novim članom bodočih odborov.

PROSLAVA V MATKAH

Ob dvajsetletnici nemške hajke, v kateri je izgubilo življenje šest borcev in bork, so se pred dnevi v Matkah pod Mrzlico zbrali borci, aktivisti in drugi, da bi počastili ta dogodek. Proslavi so prisostvovali tudi predstavniki družbenopolitičnega življenja žalske občine.

Na proslavi, ki jo je organizirala krajevna organizacija ZB Prebold, je govoril njen predstavnik tov. Kotnik. Predvsem je orisal delež, ki so ga prebivalci, bor-

ci in aktivisti teh krajev prispeli k zmagi narodno osvobodilne borbe. V programu proslave je sodelovala pihalna godba in pevski zbor.

Poleg tega, da so na proslavo povabili okoliške prebivalce in so se ob tej priložnosti srečali nekdanji borci in bork, so odkrili tudi spominsko obeležje v Likovičevem grabnu, ki bo še dolgo pričalo o težkih in slavnih dehi naše revolucije.

V PESJU USTAVLJENE GRADNJE

Komisija za urbanistično problematiko občine Velenje predlaga svetu za urbanizem, da se začasna izdaja gradbenih dovoljenj v Pesju ukine. Dosedaj so na zazidalnem območju, za katerega je bil izdelan ureditveni načrt, izdali 30 gradbenih dovoljenj. Ker pa so v naselju komunalne naprave že preobremenjene ter bi nadaljnja gradnja zahtevala ureditev le-teh, je komisija mnenja, da se nadaljnja gradnja ukine. Rast tega naselja pritiska tudi na ureditev preskrbe, na večjo, novo šolo, poleg tega pa je na selje med predvidenim energo-kemičnim kombinatom in industrijsko zono Velenja.

Prikupna otroška predstava

V svoji drugi letošnji premieri nam je celjsko gledališče prikazalo dve mladinski igrici: Pojočo skrinjico japonskega avtorja Nakamura Sinkičija in dramatisacijo Anderse nove pravljice Cesarjeva nova oblčila. Igrici sta predstavljali tako po vsebini kot po obliki bipolarnost gledališkega izraza. Prva — s svojo zadržano gestikulacijo, razmeroma majhno zunanjo učinkovitostjo in usmerjenostjo v človekovo notranjost, druga — z zunanjim bliščem, pestrim dogajanjem in sproščeno zabavnostjo. Pri tem je seveda treba omeniti, da je na otroke predvsem delovala druga, medtem ko so prvo težko sledili. Poetično filozofska Pojoča skrinjica nakazuje nič manj kot občutljivi problem relativnosti dobrega in zla. Dobra slepa deklica se znajde med razbojnikom — nepravim stricem, ki se izkaže čutečega, poštenega, praktično — dobrega, in pravim stricem, ki je mrzel, neobčutljiv, praktično — slab človek. Ker slavi zmago pravi stric, ko ubije razbojnika, pomeni konec pravzaprav odločitev v korist neobčutljivosti, krutosti, zla, saj spremeni dobrega razbojnika v zvezdo predstavlja lahko le zaslon tolažbo bodisi za slepo deklico ali za občinstvo. Med igralci je bila zelo simpatična Metka Leskovškova kot slepa deklica, prav dobra pa tudi Bermež kot razbojnik in Krošl kot stric.

Razgibana zgodba pravljice Cesarjeva nova oblčila je gledališko res zaživela. Zaplet in glavne misli so otroci neposredno in lahko dojemali in tako z zanimanjem sodelovali pri predstavi. Poudarjena komika posameznih likov je prišla dobro do izraza, pač pa je bila vloga Spelce, ki predstavlja glas odkrite resnice in preproste zdrave pameti, preveč zatrtja ali celo zatrtja. Preprosto namreč — premalo pride do besede. Medtem ko sleparja uspeha in cesar z dvorjani še vedno visokostno na-

stopa in nikakor ni osramočen, pa je Spelca po prvem vzkliku praktično utišana (mali ji tišči usta).

Tako zlasti zaključna misel pravljice v dramatisaciji ni najbolje izpeljana. Primerjajmo zadnji odlomek pravljice — citiram: »Pa saj nima ničesar na sebi!« je nazadnje vzkliknil neki otrok. »Ljubi bog, čujte glas nedolžnega!« je dejal oče in drug za drugim so si prišepetavali na uho, kaj je otrok dejal. »Pa saj nima ničesar na sebi!« je nazadnje vzkliknilo vse ljudstvo. To je cesarja ganilo, zakaj zdelo se mu je, da imajo prav, toda sam pri sebi je mislil: »Zdaj moram procesijo držati.« — Odnos med otrokom in očetom v pravljici je dokaj različen, celo nasproten odnosu matere in Spelce v igri. Odnos med otrokom in ljudstvom je v igri primernejši. Ker na odrju ljudstvo ne nastopi, ga praktično nadomešča otroško občinstvo, ki se dokaj odkrito in glasno izjavlja za resnico: saj cesar ni-

ma obleke. Cesarjevo samospoznanje v igri ni nakazano, vendar je končno to manjšega pomena.

Med igralci v Cesarjevih novih oblčilih sta bila v ospredju predvsem oboje sleparja (Peer in Bermež), cesar (Drago Kastelic) in njegovi dvorjani so bili ustrezni tako po maski kot po komedijskem nastopu, tudi Naglušni gospod (Grubar) in Stražar (Volf) sta lepo dopolnila ubrano predstavo.

Režiser Kislinger je predstavo dobro izpeljal v celoti in v večini podrobnosti. Tu pa tam bi lahko očitali nepotrebne podobnosti posameznih elementov iz letošnje prve premiere (Stražar: živio cesar). Lep delež ima pri predstavi ponovno tudi scenograf Avgust Lavrenčič. Prikupna predstava bo našla vsekakor veliko hvaležnega otroškega občinstva, a tudi starejši bodo imeli lahko ob njej dovolj užitka in zadovoljstva.

Andrijan LAH

BOGAT OBRAČUN

Velenjska delavska univerza je v svojem petletnem obstoju opravila izredno pomembno delo, saj je v tem obdobju izobraževala nad 32 tisoč občanov. Tako kažejo podatki, da je v petletnem obdobju šlo skozi 243 intenzivnih oblik izobraževanja (šol, tečajev in seminarjev) okrog 7 tisoč slušateljev, ki so prisostvovali 23.291 uram predavanj, medtem ko so ekstenzivno oblike zajele nad 25 tisoč občanov na 575 predavanjih.

Med intenzivnimi oblikami je na prvem mestu strokovno izobraževanje, ki je v 106 seminarjih in tečajih zajelo nad 2.500 proizvajalcev, ki so si na ta način pridobili polkvalifikacijo ali kvalifikacijo. Na drugem

mestu pa je družbeno izobraževanje.

Program za novo sezono 1964/65 zajema večerno politično šolo v Velenju in Šoštanju, družbeno politična predavanja na terenu, seminarje za politična vodstva, družbeno ekonomske seminarje za organe samoupravljanja v delovnih in drugih organizacijah, šolo za starše, šolo za življenje in obrambno vzgojo prebivalstva. Prav tako nudi za splošno in strokovno izobraževanje dovolj možnosti vsem, saj imajo v programu knjigovodski tečaj III. stopnje, tečaje tujih jezikov ter tečaje za pridobitev usposobitve na posameznih delovnih mestih in tečaje za kmetijce.

MARIJAN RAVNIKAR:

MLADINO PREVEČ ZANEMARJAMO

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Če bi imeli dovolj klubov vseh vrst, bi bila mladina več skupaj. Ne bi škodilo tudi manj domačega puritanskega vzdušja, kajti manj bi bilo huliganskih eksczesov, ki so velikokrat posledica takega ozkega in strogega domačega vzdušja ali pa posledica nikakršnega vzdušja.

In še nekaj besed. Mladina se ni kulturno zanemarila sama, pač pa smo jo zanemarili mi. Hočemo jo po vsej sili disciplinirati, namesto da bi jo prepričevali. Mladí ljudje vidijo več kot mislimo, da vidijo. Naše napake jim niso tuje. Iščejo pozitivne zgledje, pa jih velikokrat ne najdejo. Mi pa smo zelo alergični, kadarkoli nam citirajo naše lastne spoudrsljaje. V takih primerih običajno reagiramo tako, da jim vzamemo pravico do diskusije. Ali ne dušimo s tem najbolj pravilno pot do resnice? Ali ne odvrčamo mladino od sebe? Strahovit problem je urediti dober klub, zelo lahko pa je postaviti na repertoar slab film. Propaganda za nogometne tekme je naša mesto v vseh časopisih, redkame za lepo glasbo, balet, dobro knjigo ni. Je res knjiga draga? Ne, ni draga. Samo ne vemo zanjo, niti je prodajalci v knjigarlah ne poznajo. Zakaj bi tako slabo vrednotili delo izobraženca, pisatelja? Ali ni to vsaj enakovredno ostalim dejavnostim? Je v liter vira res vloženo več dela kot v dobro brošuro? Ne. Le mesto, ki ga ima vino, je vsem velično bližje in dostopnejše od knjige. Menda za to ne nosi krivde knjiga ali avtor, pač pa mi vsi, ki trdimo, da smo kulturni, pa v tej komercialni eri nimamo časa za knjigo ter minavamo čase, ko ne prečitamo niti stavka, kaj šele, da bi knjigo kupili. Čuden bi bil ta naš socializem, ko bi šlo to tako dalje. Imeli bi le še čas za branje naslovov po časopisih. Le aktivistično bi se udeleževali in še to po direktivah z

višjih forumov. Kje bi bilo resno, kontinuirano delo, študij, ki je nujen, če hočemo upravičiti sistem v katerem živimo in za katerega so mnogi živeli!

Za uresničitev vsega tega pa je potrebno uvrstiti duhovne potrebe v isti rang kot vse ostale. Ta zvrst življenja se lahko odvija po klubih, v katerihkoli družbenih prostorih, v knjižnici in domovih itd. Če bi to dosegli, se ne bi bilo treba bati opozicije pri debatah na teh sestankih, zlasti ne pri mladini. Kakšna bi bila demokracija brez opozicije? Zakaj ne bi upoštevali vsa mnenja in na koncu izluščili kot napotilo najboljše? Če bomo tako gledali, se ne bo treba bati resnične hereze. Mladí iščejo, imajo nešteto vprašanj, mi pa nastopamo kot apologeti in udarjamo po mizi. Če tega ne bi bilo, bi mladina že zdavnaj našla boljši kontakt z nami, pa tudi mi z njo. Več bi je bilo pri knjigi, na koncertih, ob lepi sliki, v gledališču ali drugod. Samo: vse to naj bo resnično otpljivo in kritično.

PROSVETNO DRUŠTVO

»ZARJA«

MED NAJBOLJ PRIZADEVNIMI

Pred nedavnim je imelo prosvetno društvo Zarja iz Trbovelj svoj redni letni občni zbor. Društvo, ki bo prihodnje leto slavilo že 20-letnico obstoja, beleži v zadnji sezoni vrsto pomembnih uspehov. Tako je kljub težavam, ki spremljajo skoraj vsa prosvetna društva, uspelo ohraniti tradicijo in začrtati trdnjše perspektive.

Igralska družina je pod vodstvom Stefana Zvižaja sodelovala tudi na občinski in okrajni dramski reviji, kjer je požela mnogo priznanja.

Z Darilom Dedka Mraza in Mišjo pastjo je zabeležila rekordno število gostovanj — v Ljubnem, Kokarjih, Šmartnem ob Dreti, Škofji vasi, Ponikvi, Sentjurju, Vojniku in Sempetru.

Dve instrumentalni skupini, ki ju vodi Leon Podlinšek in Martin Zagoren, sta skrbeli za kvalitetno sodobno in narodnozabavno glasbo in sta poželi nepopisno navdušenje na gostovanju v Slatini Radencih.

Prosvetno društvo Zarja pa ima tudi svoj klub. Ta je ena izmed osrednjih oblik, ki posreduje ljubiteljem tako kulturno zabavne kot družbenopolitične aktualnosti. V okviru kluba prireja klubska sekcija večere s predavanji, razgovori, znanjopolitičnimi pregledi, filmsko tematiko in recitacijami itd. V teh večerih so našle svojo udeležbo tako rekoč vse terenske organizacije, to pa je skoraj v celoti zagotovilo uspešno delo. Seveda tudi tu ne gre brez težav, ki so predvsem materialne narave. Kakor so poudarili na občnem zboru, je materialno vzdr-

ževanje kluba stvar vseh terenskih organizacij, zlasti krajevne skupnosti.

Tudi delo odbora prosvetnega društva je bilo v pretekli sezoni uspešno, čeprav so se v zadnjem času porajali določeni kadrovske problemi. V splošnem bi mogli reči, da se je vrednotenje prizadevanj društva, ki šteje 240 aktivnih članov, odrazilo v materialni pomoči s strani občinskega sveta Zveze kulturno-prosvetnih organizacij, kakor tudi v pomoči, ki jo je nudil občinski odbor SZDL Celje, občinski komite ZMS Celje ter druge organizacije.

Na občnem zboru so razen tega govorili tudi o programu dejavnosti društva v tekoči sezoni. Tako nameravajo uprizoriti tri dramska dela, utrditi klubske programe ter prirediti dvoje celovečernih sporedov instrumentalnih skupin. Za realizacijo programa bi potrebovali nekaj čez 800 tisoč dinarjev.

dhr

PRIPOROČILO DELOVNI ORGANIZACIJAM

V zvezi s poplavo priporočam Okrajni sindikalni svet v Celju vsem delovnim organizacijam, da izplačajo svojim članom, ki so gmočno šibkeje situirani in jih je poplava huje prizadela, kot pomoč enomesečne osebne dohodka.

SLABE FINANČNE RAZMERE

A ZADOVOLJIVI USPEHI

V Šmartnem ob Paki že vrsto let uspešno dela prosvetno društvo Jožeta Letonje — Kmeta. Društvo je od majhne družine, formirane pred devetnajstimi leti, do danes postalo močno društvo. Delo je seveda težavno, ker so prizadevali člani zaposleni in vezani na opravljanje različnih drugih funkcij, za plačilo pa je vse, kar dobijo, aplavz občinstva.

V okviru društva delujejo 4 sekcije: dramska, glasbena, šahovska in lutkovna. Vse štiri sekcije so bile v pretekli sezoni dokaj uspešne; občinstvo je njihov program sprejelo z zadovoljstvom. Tako so lutkarji odigrali 4 predstave, od katerih so dve ponavljali, sodelovali pa so tudi

na oddaji Pokaži kaj znaš. Društvo je razen tega priredilo dva vesela večera, na katerih so sodelovali humoristi, pevci in kvintet »Srnica«, vtem ko je dramska sekcija uprizorila Heroico, za katero je prejela pohvalo članov občinske zveze, občinstvo pa jo je navdušeno sprejelo, ter režiser tov. Steblovnik menita, ter režiser tov. Steblovnik menita, da beležijo uspehe le zaradi izrednega veselja članov do amaterskega udeleževanja in vztrajnih prizadevanj. Kritične pa so zlasti materialne razmere, saj se društvo vzdržuje v glavnem s članarino in dohodki od prireditev.

F. K.

NAJBOLJE V ROGATCU

Predsedstvo zveze kulturno-prosvetnih organizacij občine Šmarje aktivno pripravlja program zveze v sklopu s programi vseh prosvetnih društev in svobod občine, ker bi hoteli predračun, ki ga bodo predložili občinski skupščini, utemeljiti s konkretnim programom. Program bo zajemal dejavnost društev in dejavnost zveze. Tako hočejo vskladiti predračun in program. S tem bi bila olajšana delitev sredstev društvom, saj nameravajo pomagati predvsem tistim društvom, ki si zastavijo program in ga tudi izvajajo. Upajo tudi, da jim bodo tako zagotovljena sredstva pri občinski skupščini.

Da bi program čim hitreje izdelali, so ustanovili posebno komisijo, ki obiskuje prosvetna društva in svobode na terenu. Obiskali so že

vsa društva, vendar bodo morali nekaj sestankov ponoviti, ker je bila na njih preslaba udeležba ali pa niso imeli pripravljenega programa. Najbolj se je izkazal Rogatec, kjer so imeli lepo pripravljen staneček in že tudi izdelan program dela. Isti dan pa je komisija po prijetnem presenečenju v Rogatcu doživela mnogo neprijetne presenečenje v Rogški Slatini, kjer na sklicani sestanki ni bilo nikogar.

Program nekaterih društev je precej pester, tako da bo delo na terenu pozimi poživljeno. Ljudje imajo voljo in kljub neznamitnim materialnim sredstvom si znajo urediti kulturno življenje kar bogato. Pri tem prednjačijo dramske skupine, pa tudi pevci in lutkarji so aktivni.

Razmerja ne ustrezajo

Zavod za prosvetno pedagoško službo v Celju je za današnje sejo okrajne skupščine pripravil obsežno poročilo o stanju, delu in temeljnih problemih vzgojno izobraževalnih ustanov v preteklem šolskem letu. Čeprav so vsa vprašanja, ki jih poročilo obravnava, enako pomembna, povzemamo tokrat nekaj ugotovitev, ki se nanašajo na učno osebo na šolah oziroma na razmerje med predmetnimi in razrednimi učitelji.

Primerjave med številom predmetnih in razrednih učiteljev danes in pred petimi leti kažejo, da imamo učnega kadra s srednjo izobrazbo dovolj. Zasluga za to gre predvsem sistematičnemu štipendiranju kakor celjskemu učiteljsku, ki je kljub težkim pogojem delalo s povečano zmogljivostjo.

Spričo tega, da zajemajo osnovne

šole vse več učencev in da se je povečalo tudi število učencev na višji stopnji, pa je v zadnjem času občutno pomanjkanje predmetnih učiteljev. Vzrok je iskati v tem, ker tega vprašanja nismo reševali v sklopu celotne reorganizacije kot njenega bistvenega sestavnega dela. V enaki meri je k temu pripomogla že znana neugodna stimulacija pedagoškega dela, ki je slabo vplivala na absolvente srednjih šol, da bi nadaljevali študij na VPS ali filozofski fakulteti. Tako so moral predmetne učitelje nadomeščati učitelji s srednjo izobrazbo, kar ima seveda mnoge negativne posledice. Kvalifikacijska struktura je zlasti neugodna na šolah, ki so se šele v zadnjih letih razvile v popolne, medtem ko je nekoliko boljša na šolah v večjih središčih, kjer so bile nekoč nižje gimnazije, na katerih so pretežno po-

učevali predmetni učitelji. Kvalifikacijska struktura je naposled odvisna tudi od tega, ali šole ustreznim kadrom lahko nudijo stanovanja.

Razmerje med predmetnimi in razrednimi učitelji bi moralo biti 1:1,7, vendar nikjer razen v Velenju (1:1,8) ni doseženo. Tako znaša v Mozirju in Slovenskih Konjicah 1:2,1, v Celju 1:2,4, medtem ko je najbolj kritično v Sevnici 1:7,3, v Zalcu 1:7 in Šmarju 1:5,5.

Da bi se približali idealnemu razmerju, bi bilo treba zlasti načrtno štipendirati redne slušatelje višjih šol ter usmerjati učitelje v dokvalifikacije z izrednim študijem. Ti bi morali uživati vso materialno in moralno pomoč. Hkrati bi bilo seveda nenehno treba krepiti pri šolah stanovanjski fond, saj bi si lahko šole le tako zagotovile potreben kader.

Razprodana dvorana - prazna

Pretekli teden je v Velenju gostoval odlični mešani pevski zbor »Matko Brajša-Rašan« iz Pule. Velenje se je tako prvič srečalo s svojstveno pevsko kulturo Istre.

Zal so prireditelji pripravili zaključeno predstavo za sezonske delavce v gradbeništvu. In niti niso bili redki, ki so hoteli prisostvovati predstavi, a so jim pojasnili, da to ni mogoče, ker je zaprtega tipa.

Torej v razprodani dvorani je bilo skupaj okrog 120 poslušalcev. In glasbeno bogastvo Istre je kljub redkim srečanjem šlo mimo Velenjčanov, ki v zadnjem času čutijo vse več potrebe po kulturnem izživljanju.

Likovna razstava v delavskem klubu

Te dni razstavlja v avli delavskega kluba v Velenju svoje akvarele in olja akademski slikar Lojze Zavolovšek. Tokrat se predstavlja številnim obiskovalcem v glavnem z akvareli, saj ima poleg njih le dvoje olj. In morda je prav ta kombinacija akvareli in olja ena najbolj ponesrečenih zadev razstave. Srečujemo se s tipičnim primerom dveh nasprotujočih si ustvarjalnosti. Mehko, lirično uvršene akvareli, ki kažejo tehnično dovršenost, se ob svojstvenem iskanju v oljih, iskanju, ki kaže vso dominantnost likovnih zakonitosti (v preveč poudarjeni likovni abecedi), razbija. Težke, kot z zemljo nasitene oljne ploskve naravnost teptajo lahkoto akvarelov.

Vsekakor lahko trdimo, da poznamo Zavolovška, ki se je stilno ubranje predstavil občinstvu, prav zato nas čudi ta disharmoničnost. Obenem pa razstavljena dela dajejo vtis, da je ustvarjalec vse preveč vkleknjen v teorijo likovne umetnosti ter nekako ne zmore prebiti zidu k sproščenemu ustvarjanju.

Ne smemo pa trditi, da njegovi akvareli ne spadajo na steno v stanovanju, saj so »pisani« v dovršenem likovnem izrazu. Zelim le, da pri novi razstavi srečamo Zavolovška, ki ga poznamo: samozavestnega ustvarjalca svojih doživeti.

PETDESETA ŽRTEV PROMETA V CELJSKEM OKRAJU

MINULI TEDEN JE V CELJSKI BOLNIŠNICI ZARADI TEŽKIH TELESNIH POŠKODB, DOBLJENIH V PROMETNI NESREČI, KI SE JE PRED NEDAVNIM PRIPETILA NA DVORIŠČU NALIVALNICE V ZDRAVILIŠČU ROGAŠKA SLATINA, UMRL FRANC KUNŠTEK; PETDESETA ŽRTEV PROMETA V CELJSKEM OKRAJU!

NEPAZLJIV OTROK POD MOTORJEM

Osemletni Ivan PRELOŽNIK je v Vojniku prečkal cesto ne da bi se prepričal, če je prosta. Iz smeri Frankolovo je pripeljal motorist Anton BOŽIČ, ki ni uspel nesreče preprečiti kljub zmerni hitrosti in zaviranju. Poškodovanega otroka so prepeljali v celjsko bolnišnico.

Z UKRADENIM AVTOM SE JE ZALETEL

Voznik amater Jože LOMSEK, doma iz Spodnje Rečice je brez dovoljenja vzel tovorni avtomobil, last Spedtransa iz Maribora in se odpeljal z dvorišča tovarne usnja v naselje, kjer se je zaradi neizkušenosti zaletel v gasilski dom. Povzročil je škodo za 300.000 dinarjev.

ZARADI NEPRIMERNE HITROSTI NA STREHO

Pozno ponoči minulo nedeljo se je pripetila prometna nesreča, ko je voznik osebnega avtomobila Drago KLUKA iz Celja zaradi neprimerne hitrosti na mokri cesti izgubil oblast nad vozilom in se prevrnil v občestni jarek. Vozilo se je prevrnilo na streho. Pri tem je na vozilu nastalo za 500.000 dinarjev škode. Voznik je po nesreči vožnjo nadaljeval, ne da bi pri tem obvestil varnostne organe. Šele pozneje so ga izsledili.

PREVRNEN AVTOMOBIL — ŠKODE ZA MILIJON DINARJEV

V ponedeljek se je na cesti drugega reda Mestnje—Pristava dogodila prometna nesreča, ki je terjala veliko materialno škodo.

Vozniku Jožetu LOPATIČU so se med vožnjo na tovornjaku zlomile prednje vzmeti, zaradi česar se je z vinom naloženo vozilo prevrnilo. Škoda znaša 1.000.000 dinarjev. Sovoznik Stipe BUZUK pa je bil lažje telesno poškodovan.

42-URNI TEDNIK rezultat vsestranskih analiz

Na zadnjem posvetovanju pri okrajnem sindikalnem svetu v Celju, o čemer smo že poročali, je bila na dnevnem redu razprava o 42-urnem delovnem tedniku. Kakor je bilo ugotovljeno, se nekatera podjetja ne glede na to, da zakona še ni, že prešla na skrajšani delovni tednik, vtem ko se druga nanj pripravljajo. Vsekakor je pri tem poglavitno, da podjetja izhajajo s stališča produktivnosti dela. To pomeni, da niso važni zgolj finančni in drugi kazalniki, pač pa je poleg tehnoloških in organizacijskih analiz upoštevati še sociološke in biološke vidike, ki pogosto dajejo boljše delovne rezultate. Zato morajo biti s širšimi obrazložitvami in določenimi pripravami seznanjeni vsi člani nekega kolektiva, da bi njihove pobude doprinele h kvalitetnim premikom v gospodarstvu.

Na področju našega okraja je 42-urni tednik uvedlo že 9 podjetij. Analize kažejo ugodne rezultate, kar je predvsem posledica solidnih priprav. Tako se je v tovarni »Djuro Salaj« v Vidmu Krškem v prvem polletju letos povečal osebni dohodek v primerjavi z istim obdobjem lani, ko se niso delali s skrajšanim delovnim časom, za 11 odstotkov, celotni dohodek na zaposlenega pa za 34 odstotkov. V tovarni Juteks v Zalcu se je dohodek podjetja povečal za 4,5, številu zaposlenih se je znižalo za 13, dohodek na zaposlenega pa se je povečal za 12 odstotkov. Prav tako je tovarna Aero povečala celotni dohodek v letošnjem prvem polletju v primerjavi z istim obdobjem lani za 28 odstotkov, do-

dek na zaposlenega pa za 28 odstotkov. Podobno je tudi v drugih delovnih organizacijah. Razen teh pa je v okraju še nekaj podjetij, ki bi želela uvesti 42-urni tednik, vendar imajo pri tem določene težave. Tako Termoelektrarna Šostanj, ki bi morala, če bi hotela skrajšati delovni čas, uvesti četrto izmeno, kar praktično ni mogoče. Tako tudi Termoelektrarna v Brestanici, ki je vrhu vsega še zastarela in njima mehaniziranega transporta premoga kakor tudi ne dovolj premoga iz bližnjega agnovskega rudnika. V podobnih neugodnih pogojih sta velenjski in senovški rudnik, saj jima primanjkuje delovne sile. Tudi v štorski železarni možnosti za skrajšanje delovnega časa niso najboljše (rekonstrukcija, težave z delovno silo in preskrbo električne energije itd.). Pač pa rekonstrukcija Cinkarne predvideva tudi skrajšani delovni čas, ker se bo sprostil nekaj delovne sile, ki jo bodo iz pomožnih obratov usmerili drugam. Nekatera druga podjetja, kot Tovarna emalirane posode, LK Savinja, KONUS uvajajo postopno skrajšani delovni čas.

Pri vsem tem velja omeniti priporočila, ki so jih udeleženci posvetovanja posredovali občinam in komisijam in gospodarski zbornici. Tako bi bilo treba najprej omogočiti prehod na skrajšani delovni čas osnovnim delovnim enotam ter ugotoviti, ali gospodarska organizacija dosega časovno in tehnično izkoriščenost. Delovne organizacije terciarnih dejavnosti naj s prehodom na skrajšani delovni čas uvajajo večizmensko delo.

EDINSTVENO ODKRITJE V VELENJU

NEDAVNO ODKRITJE OKOSTJA MASTODONTA (PREDHODNIKA MAMUTA) V VELENJU JE SVETOVNEGA POMENA, SAJ JE TO ZENKAT PRVO TOVRSTNO ODKRITJE. KOT KAŽE, SO SKALE PRI VELENJU PREKO NOČI POSTALE IZREDNO BOGATO TANTEOLOŠKO PODROČJE, KI SE NI RAZISKANO. NA TEM OBMOČJU SO ZE PRED NEDAVNIM ODKRILI TUDI OKOSTJE TA-

PIRJA, PREDHODNIKA KONJA.

V ponedeljek popoldne je začela ekipa geološkega oddelka ljubljanske univerze za naravoslovje z izkopavanjem okostja mastodonta, ki je živel pred 2 do 6 milijoni let, tj. pred ledenimi obdobji. Okostje so slučajno odkrili, ker bivši hrib Skale plavijo v drugo jezero, katerega zasipavajo. Že pred dvema meseci so naleteli na nekaj zob mastodonta. Žal je pri delih z buldožerjem prišlo do škode, saj je del okostja zdrobljen. Sedaj nadaljujejo izkopavanja izredno previdno.

Razprava o vlogi in nalogah krajevnih skupnosti

Pred nedavnim so na občinskem plenumu občinskega odbora Socialistične zveze občine Zalec, ki se je vršil v prostorih žalskega kmetijskega kombinata razpravljali o okvirnem osnutku statuta krajevnih skupnosti. V razpravi so razčistili nekatere nejasnosti pri sestavljanju statuta in s tem omogočili krajevnim skupnostim, da hitreje in kompleksneje pripravijo statute

svojih krajevnih skupnosti.

Z ozirom na specifične možnosti in same pogoje dela, v katerih se krajevnih skupnosti trenutno nahajajo in glede na njihov perspektivni razvoj je nujno, da s konstruktivnimi razpravami čimprej doprinesemo k reševanju nejasnosti, ki se pojavljajo pri sestavljanju statuta. O razpravi bom pisali v naslednji številki.

Teden praznovanj zaključen

Minulo sredo so bile v Brežicah končane prireditve, ki so bile organizirane v sklopu praznovanj občinskega praznika. V prvem delu praznovanj so bile v glavnem športne prireditve v rokometu, motocrossu za prvenstvo Slovenije in dvoboj Hrvaška—Slovenija, v šahu, streljanju in v rokometu ženskih ekip.

V soboto so v Zakutu otvorili elektro razdelilno trafo postajo, ki bo skrbela za oskrbovanje z električno energijo celotne brežiške komunne namesto dosedanjih transformatorjev.

V ponedeljek je DPD Svoboda »Bratov Milavcev« uprizorilo komedijo Eduarda de Silhe Filumena Marturanov. V torek so na Bizeljskem otvorili poslovne prostore LM in nove bencinske črpalke. V brežiškem praznovanju doma pa je bila zvečer svečana akademija.

V sredo so zmagovalnim ekipam

KRONIKA NESREČ

— Veljko Radošič iz Pečovnika si je zlomil nogo.
— Franc Cencen iz Matk pri Preboldu si je pri padcu zlomil nogo.
— Marija Kopić iz Lubnice pri Vitanju se je zbodila v nogo.
— Husejin Emerčić, zaposlen pri Ingradu, je padel z odra četrtega nadstropja. Poškodoval si je glavo in pravi koš.
— Vinko Skale iz Celja si je poškodoval nogo, pri padcu.
— Silvo Poglabiču iz Spodnjega Dolca je stamorenica poškodovala roko.
— Ivan Skok iz Podloga pri Sempetru si je pri delu poškodoval nogo.
— Mihael Štengl iz Ljubčane je padel z lestve. Dobil je poškodbe na glavi.

Dobro organizirana, predvsem pa hitra intervencija reševalnih ekip je sobotno katastrofo omilila. Reševalci in gasilci so neumorno delali celo noč. Vode so se polagoma umirile, vendar se je delo nadaljevalo. Veliko število stanovanj je bilo poplavljenih, kletni prostori zaliti, vodo je bilo treba črpati, da bi se življenje čimprej normaliziralo in škoda zmanjšala. Posnetek prikazuje gasilce, ki so v večernih urah črpali vodo iz kletnih prostorov Ljudskega magazina.

GIBANJE PREBIVALSTVA

CELJE

Od 17. oktobra do 24. oktobra se je rodilo 29 deklic in 23 dečkov.

POROČILI SO SE:

Rudolf Friškovec, predilec iz Stanislava Kranjc, deservirka, obo iz Celja. Josip Jurak, delavec iz Celja in Matilda Mlinarič, delavka iz Trnovelj pri Celju. Ivan Vidrajs, elektro monter iz Ostriške vasi in Marija, Miroslava Lukner, uslužbenka iz Griž. Ivan Bervar, predmetni učitelj in Davorina Kolenik, predmetna učiteljica, obo iz Celja. Antona Dušan, predmetni učitelj in Margareta, Ema Gobec, učiteljica, obo iz Trnatne pri Dobrni. Franc Dolžan, študent strojništva iz Dobriše vasi in Milica Leban, uslužbenka iz Kompol. Antona Blaž, zidar iz Celja in Rozalija Sket, šivilja iz Vrh. Ludvik Rebešek, brivski pomočnik iz Zaleca in Ivana Golcar, frizerska pomočnica iz Celja. Silvester Mastnak, mizar in Hedvika Pangerl, pletilja, obo iz Začreta. Franc, Rudolf Kenda, avtomehanik iz Celja in Antonija Lapornik, poljedelka iz Lahomška. Emil Koprivc, trgovski uslužbenec iz Celja in Ana Potočnik, uslužbenka iz Celja. Izidor Zirovec, kovač iz Bednje — Varaždin in Justina Kenda, delavka iz Celja. Vido Herić, učitelj iz Hrastrnika in Marija Hartman, učiteljica iz Zidanega mosta. Konrad Vok, kmetovalec iz Trnovlja in Marija Skutnik, delavka iz Bukovčaka. Stefan Lužević, modelni mizar iz Teharja in Marija Jevšinek, krojačica iz Štor. Ivan Polak, strojni ključničar iz Zaleca in Zofija Narak, tkalka iz Loznice. Slavko Klopčan, klepar iz Celja in Andjelka Lovrovič, delavka iz Premuda — Split.

UMRLI SO:

Avstulj Becko, uslužbenec iz Spodnjih Sečovelj (50). Andrej Koplšek, upokojenec iz Celje (93). Marija Glavač, gospodinja iz Trnovelj (65). Vladimir Krivec, kmetovalec iz Martiške vasi (44). Viktor, Anton Čmajne, upokojenec iz Celja (59). Franc Kunšek, delavec iz Rogoške Slatine (50). Marija Brečko, družinska upokojenka iz Celja (73). Martin Einsidler, upokojenec iz Trnovelj (83).

BREŽICE

Od 10. oktobra do 24. oktobra se je rodilo 9 deklic in 9 dečkov.

POROČILI SO SE:

Franc Savnik, delavec in Ivana Rihtar, delavka, obo iz Brezice. Jožef Černoš, uslužbenec iz Crnc in Grozdina Brigita, uslužbenka iz Brežic. Novak Ivan, metalostrugar iz Sentlenarva iz Rozalija Glogušek, šivilja iz Mihaelova.

UMRLI SO:

Stjepan Pernat, kmetovalec iz Sv. Križa (67). Josip Supan, kmetovalec iz Cesarske vasi (56). Anton Kubeš, socialni podpiranec iz Ardra (50). Andrej Štraser, kmetovalec iz Bizeljskega (72). Terezija Golčič, šivilja iz Crnc (50).

SENTJUR PRI CELJU

V preteklem tednu sta bili rojeni dve deklici in en deček.

POROČILI SO SE:

Ervin Čmok, zidar iz Trnatne in Marija Rom, trgovska pomočnica iz Razdelja pri Vojniku. Pavel Erjavce, kmetovalec in Jožefa Selih, kmetovalka, obo iz Marija Dobja. Karl Arčiček, delavec iz Grobel in Veronika Vrhovšek, poljedelka iz Hrastrja. Ivan Mihelak, delavec iz Slitine pri Ponikvi in Ida Tamše, kmetovalka iz Ostrožnega pri Ponikvi. Jurij Ocvirk, delavec iz Podgrada in Valburga Jančič, uslužbenka iz Sotenskega.

UMRLI SO:

Ana Golež, preužitkarica iz Vodul (75). Ana Novak, kmetovalka iz Grušč (75). Franc Obrez, poljedelec iz Sel (76). Marija Brilej, gospodinja iz Podvin (68). Marija Kozole iz Podloga pod Bohorjem (61).

CELJE, 30. OKTOBRA 1964

St. 43 CENA 20 din LETO XIV

Glavni urednik RUDI LESNIK
Odgovorni urednik JURE KRASOVEC
List izhaja ob petkih. Izdaja in tiska
Časopisno podjetje »Celjski tisk«. Uredništvo in uprava: Celje, Trg V. kongresa 5, poštni predal 152. Telefon 24-23. Tekoči račun: 603-11-1-595. Letna naročnina 1000, polletna 500, četrtletna 250 din. Izposredstvo 2400.

OBJAVE IN OGLASI...

● CENJENE NAROČNIKE PROSIMO, NAJ OB SPREMEMBI NASLOVA JAVIJO UPRAVI TEDNIKA POLEG NOVEGA TUDI STAR NASLOV.

● KADAR NAROČATE LIST ZA SORODNIKE ALI ZNANCE, MORATE NAVESTI TUDI NASLOV PLAČNIKA, KADAR PA NAROČNINO ZA SORODNIKE ALI ZNANCE PLAČUJETE, MORATE NAVESTI NASLOV PREJEMNIKA ČASOPISA.

VABIMO VAS NA IZLETE:

1. TRST — BENETKE — dvodnevni avtobusni izlet za delovne kolektive in organizacije.
2. Sedemdnevno potovanje v RIM za praznik Republike. Prijava do 5. novembra.
3. VARŠAVA — KRAKOW — osemidnevni avtobusni izlet za dan republike. Prijava do 2. novembra.
4. SLOVENSKA KOROSKA — dvodnevno avtobusno potovanje za delovne kolektive in koroške borce.
5. PO PREKMURJU — tridnevni avtobusni izlet.
6. SLOVENSKE GORICE — TRAKOCAN — dvodnevni izlet z avtobusom.
7. PLITVICKA JEZERA — CRIKVENICA — RIJEKA — dvodnevni avtobusni izlet.
8. PO ISTRI — dvodnevni avtobusni izlet.
9. PO DOLENJSKI IN BELOKRANJSKI — dvodnevni izlet z avtobusom.
10. PO GORENJSKI PREKO VRŠICA NA PRIMORSKO — dvo in večdnevni avtobusni izleti.
11. V KUMROVEC — enodnevni avtobusni izlet.
12. Sprejemamo predprijave za ogled znane drsne revije v Celovcu, ki bo v času od 23. februarja do 3. marca 1965.

Pred vsakim izletom obiščite podjetje KOMPAS — CELJE. Organiziramo kolektivna potovanja in izlete po Jugoslaviji in v inozemstvo z modernimi turističnimi avtobusi, z rednimi in posebnimi vlaki, ladjami obalne in rečne plovbe in posebnimi letali.

KOMPAS-CELJE posreduje prodajo vseh vrst vozovnic za železniški, letalski in pomorski promet.

KOMPAS posreduje v najkrajšem času nabave potnih listov, vizumov ter menja tuja plačilna sredstva in sprejema depozite.

KOMPAS-CELJE daje brezplačno vse prometne in turistične informacije, prodaja razglednice, zemljevide, spominske filatelistične znamke itd. Pred vsakim potovanjem se posvetujte v poslovalnici.

Se priporoča!

KOMPAS CELJE
Tomšičev trg 1
Telefon: 23-30

ŽIVINOZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA

Od 31. 10. 1964
do 7. 11. 1964
bo dežurni veterinar
ČERNE JANEZ
Kajuhova 11-II.

● GLEDALIŠČE

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE

Petek, 30. oktobra 1964 ob 16.30:
Nakamura Sinkič: POJOCA SKRINJICA.
Andersen: CESARJEVA NOVA OBLACILA.
Zaključena predstava za IV. osnovno šolo Celje.

Torek, 3. novembra 1964 ob 15.30:
Velimir Lukič: DOLGO ŽIVLJENJE KRALJA OSVALDA. V. šolski abonma in izven.

Sreda, 4. novembra 1964 ob 19. uri:
Jerome Kilty: DRAGI LAZNIVEC. IV. šolski abonma in izven.

Četrtek, 5. novembra 1964 ob 19.30:
Velimir Lukič: DOLGO ŽIVLJENJE KRALJA OSVALDA. Gostovanje v Mestnem gledališču v Ljubljani.

Petek, 6. novembra 1964 ob 15.30:
Velimir Lukič: DOLGO ŽIVLJENJE KRALJA OSVALDA. I. šolski abonma in izven.

PRESENETITE SORODNIKE —
IZSELJENCE — NAROČITE JIM

CELJSKI
TEDNIK

PREBIVALCEM POPLAVLJENIH PODROČIJ

Zaradi preprečitve širjenja nalezljivih bolezni na poplavljenem področju, daje Zavod za zdravstveno varstvo Celje naslednja navodila:

Poplavna voda je okužena z vodo iz kanalizacije in greznice ter so zaradi tega okuženi tudi vsi predmeti in prostori, ki jih je ta voda zalila. Pred uporabo je treba vse te prostore in predmete razkužiti na sledeči način:

I. RAZKUŽEVANJE VODE.

1. Vodnjaki:

- a) Izčrpamo vso vodo in nato iz njih očistimo blato;
- b) Stene vodnjaka operemo z raztopino klorovega apna, ki jo pripravimo tako, da damo na 10 litrov vode 0,5 kg klorovega apna;
- c) Pustimo, da se nateče nova voda, ki je že uporabna za kuhanje in gospodinske namene. Za pitje le, če nimamo premočnega vira po kloru;
- d) Naslednji dan vodo ponovno kloriramo z raztopino klorovega apna, ki jo pripravimo tako, da damo 5 gramov (1 žličko) klorovega apna na 1 m³ vode v vodnjaku.

2. Kloriranje vode v vodnjakih, ki jih ni zalila površinska voda in izčrpanje vode ni potrebno:

V 1 litru vode raztopimo 2 žlički klorovega apna, premešamo in pustimo stati 30 minut, nato precedimo skozi tanko krpo v vodnjak.

Ta količina zadostuje za 1 m³ vode v vodnjaku. Če je vode v vodnjaku več, je potrebno povečati količino klorovega apna tako, da damo na vsak 1 m³ vode 2 žlički klorovega apna.

3. Voda iz vseh vodovodov na področju občine Celje se lahko uporablja za pitje in ostale potrebe brez kloriranja.

II. RAZKUŽEVANJE PROSTOROV.

1. Očiščena tla in stene umijemo z raztopino klorovega apna, ki jo pripravimo tako, da damo na 10 litrov vode 1 kg klorovega apna. Za razkuževanje sten lahko uporabljamo apno mleko, ki ga napravimo tako, da raztopimo 2 kg gašenega apna na 10 litrov vode.

III. RAZKUŽEVANJE SADJA IN ZELENJAVE (in slično).

Namočimo v raztopino klorovega apna (na 10 litrov vode damo 2 žlički klorovega apna) in pustimo v tej raztopini 30 minut. Obrišemo in osušimo. Klorirano solje in zelenjavo čimprej porabiti!

Vse raztopine klorovega apna pripravimo najlepše tako, da odmerjeno količino klorovega apna raztopimo v 0,5 litra vode in nato precedimo skozi tanko krpo v pripravljeno količino vode.

Zavod za zdravstveno varstvo
Higijensko epidemiološki oddelk
Celje, Gregorčičeva ulica 5

IZLETNIK

CELJE

vam nudi vse turistične usluge:

IZLETNIK organizira izlete in potovanja po Jugoslaviji in v inozemstvo z lastnimi turističnimi avtobusi; v sodelovanju s PUTNIK-OM.

IZLETNIK rezervira hotelske sobe, kabine na ladjah obalne in prekoceanske plovbe, postelje v spalnih vagonih na vseh progah JZ in v inozemstvu ter prodaja vozovnic za pomorski in letalski promet.

IZLETNIK posreduje v najkrajšem času nabavo potnih listov in vizumov.

IZLETNIK menja tuja plačilna sredstva.

IZLETNIK daje brezplačno vse prometne in turistične informacije, prodaja razglednice, turistične publikacije (zemljevide, turistične vodiče idr.).

IZLETNIK organizira stalne večdnevne avtobusne izlete v Trst in Benetke, po Koroški in v druga turistična mesta tujih dežel.

IZLETNIK organizira v času državnega praznika 29. novembra 1964 eno ali dvodnevne avtobusne izlete v zgodovinske kraje NOB po naročilu kolektivov. Vabimo kolektive, da zahtevajo podrobnejše informacije v poslovalnici IZLETNIKA Celje.

Udeležite se IZLETNIKOVH kvalitetnih potovanj, na katerih se boste seznanili z zanimivostmi naše lepe domovine in drugih evropskih držav. Poslužujte se vseh naših turističnih uslug.

Za cenjeni obisk se priporoča

IZLETNIK CELJE
Titov trg 3
Telefon: 28-41

● ZAHVALE

Iскreno se zahvaljujemo GASILSKEMU DRUŠTVU STRMEC PRI VOJNIKU za požrtvovalno delo, ki so nas v težkih urah poplave reševali. Posebno se zahvaljujemo tistim članom, ki so bili dežurni celo noč in reševali razne predmete.

Posebna zahvala je še namenjena predsedniku gasilskega društva tov. JEŽERNIK IVANU, ter požrtvovalnim članom Hladin Ivanu, Marjanu in Dokler Viktorju.

Zahvaljujejo se:
Klinc Angela, Avgust
ter Pušnik Ivanka in Mihael

● PRODAM

Zidnico in nekaj zemlje v Rečici pri Laškem prodam. Naslov v upravi lista.

Prodajni študij: »Gorenje«. Kosova 27, Celje — Cret.

Prodajam čisto novo sobno peč, kupljeno v trgovini. Vprašati pri DEŽNIKARSTVO — Anton Magdič, Celje — Miklošičeva ulica 2.

Zaradi selitve ugodno prodam klavir Dunajske znamke, štiridelno spalnico — orehov furnir, kuhinjsko pohištvo in kavč. Naslov v upravi lista.

Prodajam štedilnik TOBI (zeleno barve) malo rabljen za 15.000, malo sobno pečko za 3.500 in 4 cevni radio aparat FILIPS za 20.000 din. Vrečar Alojz, Celje — Ipavčeva ulica 16.

Dva globoka italijanska otroška vozička prodam, enega na visokih kolesih. Cesta na grad 11.

Prodajam nov polavtomatski šivalni stroj znamke IDEAL AVTOMATIK z vsem priborom, magnetofon PHILIPS in moped TOMOS PUCH. Naslov v upravi lista.

Ugodno prodajam hišo v Vojniku št. 54. Prodajni pohištvo za spalnico in kuhinjo. Naslov v upravi lista.

● KUPIM

Kupim rabljen šivalni stroj. Naslov v upravi lista.

Posestvo do 2 ha blizu Celja kupim. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Takoj vseljivo«.

● STANOVANJA

Sobo išče uslužbenka. Naslov v upravi lista.

Iščemo prazno ali opremljeno sobo za našo strokovno učiteljico. Ustmene ponudbe pri »SINGER« Celje — Tomšičev trg 14.

V bližini mesta iščem sobo. Nudim pomoč v gospodinjstvu. Naslov v upravi lista.

Šivilja išče opremljeno sobo. Naslov v upravi lista.

KONCERTNA POSLOVALNICA PRI GLASBENI SOLI V CELJU, Slomškova trg 10. — Tel. 27-12,

razpisuje
koncertni abonma
za sezono 1964/65

ABONMAJSKI KONCERTI

1. Komorni orkester San Pietro a Majella iz Neapla.
2. Violončelist Vladimir Orlov (Bukarešta).
3. Simfonični orkester Slovenski filharmonije.
4. Slovenski oktet.
5. Planista Dubravka Tomšič-Srebotnjak.
6. Komorni ansambel — Marjan Lipovšek.
7. Violinist Igor Ozim — pianist Marjan Lipovšek.
8. Ansambel za zgodnjo glasbo (Münchenski trubadurji).

IZVEN ABONMAJA

J. S. Bach, Velika maša h-mol.
Zbor in orkester Slovenske filharmonije.

CENE ABONMAJA

1. prostor — 1.800 din (3 × 600)
2. prostor — 1.300 din (3 × 500)
3. prostor — 1.200 din (3 × 400)

VPIŠOVANJE ABONMAJA

Sprejemanje abonentov bo v Glasbeni soli dnevno od 9. do 11. in od 16. do 18. ure po naslednjem redu:

- 2.—7. novembra za lanske abonent,
- 9.—11. novembra za nove abonent.

POTROŠNIKI!

Ce želite kupiti kvalitetne kove, potovalne torbe, aktovke, ženske torbice ali ostale galanterijske potrebščine — obiščite poslovalnico »JUGOPLASTIKE«, kjer boste našli vse iskane proizvode v največji izbiri.

Zaradi likvidacije podjetja prodajamo naslednja osnovna sredstva:

1. varilni aparat, avtogen s priključki.
2. delovno mizo
3. stroj za vliivanje svinčenih plomb z elektro pečjo.

Razen tega razprodajamo razni elektromaterial, lak žico, ploščice in separatorje za akumulatorje in drugo.

Ogled in nakup je mogoč vsako soboto dopoldne do kraja meseca novembra 1964.

Elektrotehnična obrt Mozirje v likvidaciji

● SLUŽBE

Finančni analitik z večletno prakso želi zaposlitev v Celju zaradi preselitve. Stanovanja ne potrebuje. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Analitik«.

Kot strojeopiska ali administratorka se želim zaposliti redno ali honorarno. Ponudbe pod »strojeopisje«.

Ogrevano sobo in zajtrk oddam poštini zaposleni ženski, ki bi v dopoldanskem času pazila na otroka. Naslov v upravi lista.

Grem 3-krat tedensko pospravljati. Naslov v upravi lista.

● RAZNO

Cevljar srednjih let želi spoznati žensko od 30 let dalje za skupno gospodinjstvo. Zazelenjena je zaposlena ali pa šivilja. Naslov v upravi lista.

Oddam garažo. Naslov v upravi lista.

Oddam garažo. Naslov v upravi lista.

POZOR!

Cenje stranke obveščam, da sem odprl v Petrovčah št. 95 SPLOŠNO KLJUČAVNICARSKO OBRT.

Se priporoča ZAVERLA IVAN

● TURIZEM

CELJSKA TURISTIČNA ZVEZA
NASLEDNJA ŠTEVILKA ČASOPISA LEPO MESTO.

Olepevalno in turistično društvo sporoča, da bo izšla naslednja številka časopisa LEPO MESTO okoli 20. novembra. Uredništvo sprejema članke, objave in oglase samo še do 27. oktobra.

LETOS V CELJU OPERNA GOSTOVANJA.

Olepevalno in turistično društvo sporoča, da bo lahko letos s pomočjo Občinske skupščine spet organiziralo gostovanja mariborske opere. V teku so razgovori za tri predstave. Predvidoma bomo videli v decembru opero »Štirje grobjan«, meseca marca pa »Carmen« in »Cebellio Majo«, čudovito mladinsko opero.

● OBVESTILA

ZDRAVSTVENI DOM CELJE

obvešča občane mesta Celja, da bodo zaradi strokovnega izpopolnjevanja zdravnikov v Ljubljani ambulantne Zdravstvenega doma poslovale v času od 3. do vključno 6. 11. 1964 v omejenem obsegu in prosimo za razumevanje

Komunalna banka Celje objavlja izid III. nagradnega žrebanja za vezane hranilne vloge, vložene v času od 1. julija do 30. septembra 1964 pri Komunalni banki Celje in njenih poslovnih enotah: Celjski mestni hranilnici, ekspoziturah v Zalcu, Mozirju, Laškem, Slov. Konjicah, Smarju pri Jelšah, Sentjurju, Sevnici, Krškem in Brežicah.

Izžrebane so bile naslednje številke poslovnih enot z naslednjimi nagradami:

- KB Celje ekspozitura Laško — štev. 2276: radio-aparat
- KB Celje ekspozitura Brežice — štev. 2371: moško kolo
- KB Celje ekspozitura Krško — štev. 2532: moško kolo
- KB Celje ekspozitura Sentjur — štev. 450: moško kolo
- Celjska mestna hranilnica — štev. 109049: žensko kolo
- Celjska mestna hranilnica — štev. 106144: žensko kolo
- KB Celje ekspozitura Slov. Konjice — štev. 2853: žensko kolo
- Celjska mestna hranilnica — štev. 102917: tranzistor
- Komunalna banka Celje — štev. 14106: tranzistor
- Komunalna banka Celje — štev. 12782: el. pekač
- KB Celje ekspozitura Šmarje pri Jelšah — štev. 2395: jedilni pribor
- KB Celje ekspozitura Mozirje — štev. 2296: infra peč
- Celjska mestna hranilnica — štev. 105040: el. likalnik
- Komunalna banka Celje — štev. 13784: el. likalnik
- KB Celje ekspozitura Zalec — štev. 5613: el. likalnik

Dobitniki nagrad naj se osebno zglase v poslovnih enotah Komunalne banke Celje

KOMUNALNA BANKA
CELJE

Komisija za sklepanje delovnega razmerja pri obrtnem centru »ZARJA« Zalec razpisuje zasedbo naslednjih prostih delovnih mest:

1. STROJNEGA TEHNIKA
2. SKLADIŠČNIKA ZA KOVINSKI MATERIAL
3. VEČ MIZARSKIH POMOČNIKOV

Osební dohodek po dogovoru. S stanovanji podjetje ne razpolaga.

Ponudbe poslati na OBC »Zarja« Zalec.

Razpis velja do zasedbe delovnih mest

Razpisna komisija pri Komunalnem podjetju Ljubno ob Savinji razpisuje delovno mesto

UPRAVNIKA

Pogoji: gradbeni tehnik s triletno prakso, ali VK delavec s petletno prakso na vodilnem delovnem mestu v gospodarstvu.

Prijave sprejema razpisna komisija pri Komunalnem podjetju Ljubno. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. Stanovanje ni zagotovljeno

NOV DELOVNI ČAS PRI POŠTAH

V zvezi z novimi predpisi poštnega poslovanja, ki bodo veljali od 1. novembra dalje, se pri nekaterih poštah spremeni tudi delovni čas. Od tega dne dalje bodo spodaj navedene pošte za ptt uporabnike poslovale dnevno od 8. do 15. ure. Te pošte so Braslovce, Dobrna, Frankolovo, Griže, Kozje, Loče pri Poljčanah, Luče ob Savinji, Podčetrtek in Solčava. Od 8 do 12. ure pa bodo odprte pošte Grobelno, Podsreda, Šmartno v Rožni dolini in Šmartno ob Dreti.

Pri pošti Šmartno v Rožni dolini se uvede redna dostava pošiljk, kar bodo občani z veseljem pozdravili

Skupščina Komunalne skupnosti socialnega zavarovanja Zalec in Komunalni zavod za socialno zavarovanje Celje sporočata žalostno vest, da je dne 25. 10. 1964 preminil njun dolgoletni član

FRANC KOŠAK

upokojenec iz Migojnic

Pokojnega člana bomo ohranili v trajnem spominu

Celje, dne 27. 10. 1964

Skupščina Komunalne skupnosti
Zalec
Komunalni zavod za socialno
zavarovanje Celje

ŽIČNICA ŠE LETOS — DA ALI NE?

- DELA ZA GRADITEV ZIMSKO ŠPORTNEGA IN TURISTIČNEGA CENTRA PRI CELJSKI KOČI SO V POLNEM RAZMAHU. POSEKALI SO 6 HA GOZDA IN SEDAJ JE EDINA SKRBE ŽIČNICA. V NASLEDNJI FAZI TUDI SEDEŽNICA. VSE TO IN SE MARIKAJ SMO IZVEDELI V RAZGOVORU S PREDSEDNIKOM PD CELJE TER ČLANOM ODBORA ZA IZGRADNJO REKREACIJSKEGA CENTRA PRI CELJSKI KOČI, TOV. DUŠANOM GRADIŠNIKOM.

Kaj je dalo povod za izgradnjo in kdaj so se začela prva dela na izgradnji turističnega centra?

Sportni in turistični delavci so že dalj časa prepričevali merodajne, da bi zgradili nekakšen občinski zimsko športni in turistični center. Vzrok za določitev izgradnje pri Celjski koči je znan. Idealna lega in odlični pogoji za smučanje. V minuli zimi se je to še posebej izkazalo, saj so se hodili na te terene smučati zaradi pomanjkanja snega celo turisti iz Maribora in Ljubljane. Takoj se je opazilo, da je provizorična žičnica v dolžini kakih dvesto metrov premalo za razvoj turizma pri Celjski koči.

Zaradi vsega tega je bil pri ObLO formiran odbor za izgradnjo rekreacijskih centrov, ki pa je obenem prevzel tudi izgradnjo višinskega rekreacijskega centra. Zamisel izgradnje je izdelal ing. Kopitar in po tem načrtu so se začela dela meseca julija. Najprej so morali posekati 6 ha gozda ter splanirati traso za žičnico ter smučarske proge. V teku so pa dela za elektrifikacijo. Delo vršita Gozdno gospodarstvo Celje, ki s tem

vrši tudi eksploatacijo gozda, ter Elektro Celje.

Pravo gotovo so pri izgradnji nastali tudi kakšni problemi. Kaj vas trenutno najbolj skrbi?

Finančna sredstva so skromna in so glavna ovira za hitrejšo gradnjo. Povedati moram, da je precejšen delež za žičnico prispeval Občinski sindikalni svet. Toda zataknilo pa se je pri sami žičnici. Naročena je preko Komasa pri avstrijski firmi Stemag. Napeljana bi bila od kočice pa do sedla pod Tovstom v dolžini 300 metrov s kapaciteto 150 na uro. Devizna sredstva so zagotovljena, veliko vprašanje pa je, če bo Jugobanka dovolila uvoz. Jugobanka namreč ne dovoli uvoza, če koristnost tega ni samo pogojena ampak tudi dokazana.

Kako bodo izpeljana smučišča?

Z ureditvijo terena s posekom in planiranjem smo pridobili idealna smučišča za začetniško, rekreacijsko in tekmovalno smučanje. Na teh terenih se bodo lahko prirejale tudi zahtevnejša tekmovalna in bodo smučišča sigurno priznana vsaj za mednarodna mladinska tekmovalna.

Kaj pa je predvideno v naslednji fazi izgradnje?

Ce bomo letos uspeli z žičnico in ostalim, bo že sama situacija narekovala adaptacijo in tudi povečanje obstoječega objekta, s čimer bi se naj še izboljšal ne samo zimski, ampak tudi letni turizem. Sicer pa je predvidena izgradnja ceste do kmetu Trobiša ter v naslednjem letu vsaj priprave za izgradnjo sedežnice od ceste do kočice. Le-ta bi obratovala skozi vse leto in ne samo v zimi. Upajmo, da bomo kmalu lahko tako kot Mariborčani na svoje Pohorje — pomosni na svoj zimski center v neposredni bližini našega mesta.

E. G.

PETNAJSTLETNICA SLOVENSKEGA HOKEJA NA TRAVI

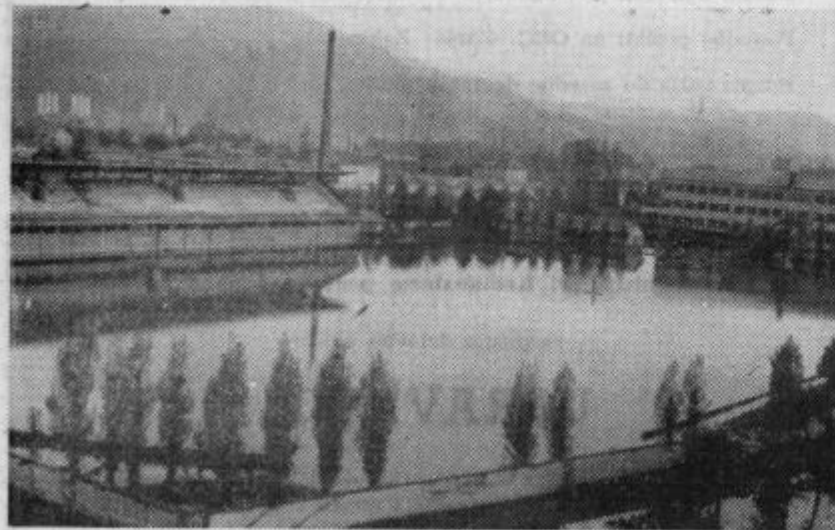
V Ljubljani je bila minulo nedeljo proslava 15-letnice hokeja na travi v Sloveniji. To je športna panoga, ki v naši republiki nima dosti pristaev. Že več let pa v tem športu prevladujejo predvsem celjski hokejisti, ki so bili še pred letom dni tudi med najboljšimi v državi. Ravno na tej proslavi pa so Celjani doživeli neprijetno presenečenje. V prvi tekmi so igrali z novoustanovljenim hokejskim klubom Slovan iz Ljubljane in izgubili srečanje s tesnim rezultatom 1:0. V borbi za tretje mesto pa so morali podležiti tudi zagrebški Trešnjevci z 2:1 ter so tako zavzeli na tem spominskem turnirju četrto mesto. Tokrat so celjski hokejisti že nastopili pod imenom Partizan Gaberje, ki jih je pred nekaj tedni prevzel v svoje okrilje.

ŠKODA NA ŠPORTNIH OBJEKTIH PRECEJŠNJA

Minula poplava je v nemajhni meri oškodovala tudi naše športne kolektive. V nedeljo sta bili v celem celjskem okraju odigrani le dve nogometni tekmi okrajne lige. Voda je poplavlila skoraj vsa igrišča med njimi tudi Glazijo, stadion Borisa Kidriča, igrišče na Skalni kleti, na Olimpiu itd. Ponekod je voda segala celo do garderobe in tam povzročila precejšnjo škodo. Posebno močno

je bilo prizadeto kegljišče Ingrada. Poročil o škodi na posameznih objektih še niso poslali na občinsko oziroma okrajno zvezo, lahko pa sklepamo, da bo v teh poročilih gotovo govora o večmilijonskih številkah. To pa je zelo prizadelo že itak ne preveč rožnato finančno stanje naših športnih in telesnovzgojnih društev.

Goršič

Stadion Borisa Kidriča je bil videti kot pripravljen za plavalne tekme

Na učiteljišču športno društvo

Pred dnevi je imelo športno društvo na učiteljišču svoj redni letni občni zbor. Poleg članov društva so se ga udeležili tudi predstavniki okrajne in občinske zveze za telesno kulturo. Na zboru so pregledali delo v šolskem letu 1963/64. Iz poročil smo lahko razbrali, da je bila športna dejavnost na učiteljišču precejšnja, saj so imeli celo vrsto prireditelj in tekmovalj. Med drugim so priredili ob Dnevu mladosti športno srečanje slovenskih učiteljišč. Precejšen del njihovega športnega življenja odpade na športna srečanja z mladino celjskih delovnih kolekti-

vov. Glavni panogi sta roketmet in košarka, poleg tega pa še namizni tenis, odbojka in orodna telovadba. Seveda imajo največ zaslug za uspešno delo na športnem področju dijaki sami, ki bodo morda v naslednjih letih, ko bodo odšli v službe, glavni pobudniki in organizatorji športnega življenja na vasi. Pri tem pa seveda ne smemo pozabiti omeniti njihove profesorje, ki jim z razumevanjem omogočajo tudi delovanje na športnem področju ter tudi občinsko in okrajno zvezo za njuno pomoč pri delu.

J. K.

NAŠI OLIMPIJCI DOMA

V torek zvečer so se vrnili naši olimpijci — atleti, ki so zastopali našo državo na letošnjih Olimpijskih igrah v Tokiu. Takoj smo poiskali vodjo naše atletske odprave, predsednika in trenerja AD Kladivar tov. Fedorja Gradišnika, da nam pove nekaj o vtisih iz tega sestanka športnikov vsega sveta. Ob zvokih glasbe z japonskih plošč je tov. Gradišnik takole pripovedoval:

Potovanje na Japonsko je bilo ob lepem vremenu in mirnem letu izredno prijetno. Leteli smo na višini 10 do 12 tisoč metrov preko severnega magnetnega pola, pristali le v Ancoraggu na Alaski, nato pa v večernih urah pristali v Tokiu. Takoj drugi dan smo pričeli s treningi in seveda tudi z aklimatizacijo. Med vsemi člani jugoslovanske športne ekipe je vladalo pristržno tovarstvo, čeprav so se nekateri šele v Tokiu spoznali.

Sama otvoritev iger je bila fantastična. Kdor ni bil sredi tega dogajanja si le težko predstavlja vso lepoto in veličastnost otvoritvene svečanosti. Tudi televizija je preskromno sredstvo za prikaz vsega tega, za prikaz pisane množice barv, japonske organizatorske sposobnosti in japonske discipline.

Uspehi in neuspehi naših športnikov so znani. Pripomnil bi le to, da so bili vaterpolisti res ogoljufani, košarkarji so bili v precejšnji meri tudi žrtev tekmovalnega sistema nogometaši so igrali le za kolajne in ne za denar, rokojorkarji pa so kljub izredni smoli po mojem mnenju bili najboljši. Kar zadeva atlete, so razen treh izpolnili pričakovanja, med njimi tudi vsi predstavniki našega kluba, ki so bili ob koncu pohvaljeni od celokupnega vodstva naše ekipe. Rezultati so bili v veliki meri odvisni od taktike in zato je recimo Cernan kljub razmeroma slabemu času zasedel odlično deseto mesto. Vazič je bil med vsemi atleti najbolje pripravljen. Toda kot se to v takih primerih večkrat dogaja, je postal žrtev psihične obremenjenosti in v odločilnih trenutkih ni našel samega sebe. Mislim pa, da je že z rezultatom na 1.500 metrov izpolnil svoje poslanstvo. Tekmovalje v skoku s palico je trajalo 10 ur in Lešek je bil štirinajsti. Toda s tem je pre-

malo povedano. Za njim sta bila namreč balkanski prvak Hlebarov in bivši svetovni rekorder Nikula, toliko kot Lešek pa je skočil tudi svetovni rekorder Američan Pennel. Stamejčičeva je bila naša najboljša članica. Toda že v prvi disciplini peterboja se je poškodovala in s poškodbo zasedla peto mesto nato pa še sedmo v teku na 80 m čez ovire. Ves čas tekmovalja je trpela bolečine v kolenu in zdravili smo jo z injekcijami, ki jih je dal avstralski zdravnik, ker je »moral« biti naš zdravnik preveč zaposlen

z nogometaši. Kot že rečeno, so vsi celjski atleti ob koncu dobili pohvalo vodstva, češ da je to odraz kolektivnega in kvalitetnega dela v društvu.

Sportnih vtisov je bilo zame preveč. Težko sem vse dojemal. Počutil sem se prav majhnega ob vseh tistih borbah in rezultatih. Nekaj pa je, česar ne bom pozabil in česar pri nas ni. To je disciplina Japoncev, odnosi in vpljudnost do ljudi. Maraton je na primer gledalo 10 milijonov ljudi. Toda vsi so ga videli. Prva vrsta ob cesti je sedela, druga čepela, klečala, vmes spredaj otroci in šele zadnji so stali. Res, preveč vtisov, da bi lahko vse naenkrat nanizal. Morda drugič še kaj več! Hvala lepa tovariš Gradišnik!

E. G.

OB SEJI IZVRŠNEGA ODBORA OO SZDL CELJE

POSPEŠITI AKTIVNO SKRBE ZA BORCE

Dosedanja praksa kaže, da so zadeve okoli življenjskih razmer borcev NOV največkrat obravnavale le njihove organizacije, čeprav bi pristojne službe morale izvajati operativne naloge. Občine bodo morale ugotoviti potrebno službo, ki bo trajno spremljala to problematiko in tako prispevala h kompleksnemu reševanju zadev, ki se tičejo naših občanov, zlasti pa še nekdanjih borcev. Ni prav, če bi se med borci uveljavljala zavest, da morajo od neke družbe pred njimi terjati njen dolg, ker so oni sami del družbe, ki so jo s svojimi revolucionarnimi napori pomagali ustvarjati. Obratno, sredi te družbe je borec potrebno omogočiti, da se uveljavlja v svojih delovnih mestih in navsezadnje ne gre pomoč, o kateri govorimo, vsem borec, temveč tistim borec, ki so pomoči potrebni. Teh pa ni večina. Res je, da bo potrebno zagotoviti dosti več sredstev za priznavalnine in tudi večjemu številu to dajati, ker je to najbolj neposredno učinkovita pomoč, toda probleme o življenjskih razmerah nekdanjih borcev je potrebno reševati celostno. Tu gre za gradnjo in urejevanje stanovanj. Ni ravno nujno, da s sredstvi za reševanje stanovanjske vprašanja gradimo samo nova stanovanja, ki jih spremljajo visoke najemnine, temveč bi bilo prav, da bi pomagali

urejevati še ostala stanovanja. Nedvomno je pravilno, da kmečki borci, ki jih je veliko prav tam, kamor sega IV. ocenjevalni razred, ne bodo imeli več prispevkov in da bi takim področjem bilo pomagano tudi z razvojem turizma. Na drugi strani pa prav obrobne občine, kot so mozirska, šmarska, sevnjska in podobne, najtežje rešujejo to problematiko.

Mnogi otroci iz obrobnih področij se ne morejo vključevati v uk in v šole, ker so te v središčih, kjer je težko dobiti stanovanje in je vzdrževanje drago. Med temi je tudi dosti otrok naših borcev. Če to rešujemo, je tudi prispevek k urejanju življenjskih razmer nekdanjih borcev.

Jasno je, da teh vprašanj ne moremo reševati le na podlagi nekih togih predpisov zgoraj, temveč jih je treba reševati sredi življenja, v neposrednem stiku s človekom, pa čeprav živi še tako odmaknjen. To pomeni, da so občine tiste, ki bodo prve morale reševati zadeve, za kar pa jim je potrebno dati tudi ustrezno materialno osnovo. Na seji Izvršnega odbora OO SZDL sta sodelovala tudi predstavnika republiškega odbora Majda Gaspari in Slavko Kovačič. Z zaključki so takoj seznanili okrajno skupščino, ki zaseda prav danes. O njenih sklepih vas bomo obvestili prihodnjič.

lr.

Črna gradnja manj

Pred dnevi je občinska gradbena inšpekcija zopet prisilno odstranila začeto črno gradnjo na Teharski cesti, last električarja, zaposlenega pri »Metki« v Celju.

Imenovani je zgradil že 3 hiše brez gradbenega in lokacijskega dovoljenja. To bi bila že četrta, če ne bi njegovih načrtov prekrizali inšpekcijski organi, katerih dolžnost je, da preganjajo vsa nedopustna dejanja.

Skrjanc je bil zaradi črnih gradenj že trikrat kaznovan z zneski 15, 20, in 23.000 din, ob vsaki taki priliki je sprejel odločbo, da mora prenehati z gradbenimi deli, vendar tega ni upošteval, temveč je zgradil dogradil do vselitve. Celo, ko so ga inšpekcijski organi opozorili za zadnjo črno gradnjo, je izjavil, da bo raje plačal kazen, kot podrl začetno gradnjo. Menil je, da je kazen še vedno veliko manjša, kot če bi plačal vse datjave, ki so vezane z izdajanjem lokacijskega in gradbenega dovoljenja. Vendar tokrat se je ušel. Na njegove stroške so mu delavci komunalnega podjetja za ceste in kanalizacije porušili začeto stanovanjsko hišo v izmeri 8 x 4 kvadratnih metrov (kletne prostore in živode do oken).

Ker je bil Skrijanc pravi »vzor« za črne gradnje, saj je bila porušena hiša že četrta, ki jo je na črno zgradil, je gradbena inšpekcija izbrala prav njegovo nezakonito gradnjo.

Upati je, da bo ta primer vplival na ostale, ki so začeli ali pa še nameravajo graditi na črno, da se kaj takega ne izplača tvegati; znaki, da bodo nezakonite gradnje kmalu povsem izostale, kaže primer Ivanke

Zupanc, ki je v neposredni bližini začela tudi graditi, pa je po tem primeru započeto gradnjo sama od stranila. Zeleti bi bilo, da temu zgledu sledijo tudi ostali, ki so začeli na črno graditi, da bi si tako prihranili stroške in denarno kazen.

S tem primerom je občinska gradbena inšpekcija odstranila 3 črne gradnje — 2 nasilno, 1 pa je lastnika sama odstranila. V kolikor bodo ti primeri resno vplivali na to, da se končno zajezi pot črnim gradnjam, potem inšpekcijski organi ne bodo več posegali po teh nesimpatičnih, a vendar nujnih ukrepih. Če pa tudi to opozorilo ne bo zaleglo, bo morala »pasti« še marsikatera črna gradnja. (Informacije)

RADIO CELJE

V tednu od 2. do vključno 8. novembra bo celjska kronika vsak delavnik na sporedu (srednji val 202 metro) ob 17.00, obvestila ob 17.10, plošče po željah ob 17.35 ter zabavna glasba in reklame ob 17.45. Razen tega se bodo zvrstile še naslednje oddaje:

Ponedeljek, 2. novembra: 17.15 — cowbojske pesmi, 17.25 — športni pregled;

Torek, 3. novembra: 17.15 — mladinska oddaja;

Sreda, 4. novembra: 17.15 — operna glasba;

Četrtek, 5. novembra: 17.15 — hrvatske popevke, 17.25 — radijska univerza;

Petek, 6. novembra: 17.15 — poje Stanka Kovačič, 17.25 — v galeriji kulturnih in zgodovinskih spomenikov: Lojze Bolta — Ilirsko hallstatske naselbine in način življenja pri njih;

Sobota, 7. novembra: 17.15 — za prijeten konec tedna;

Nedelja, 8. novembra: 12.00 — pogovor s postuhalci, 12.10 — obvestila, 12.15 — naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 12.25 — romanske popevke in reklame, 12.45 — Valter Dvoršek: Na lovskih izpitih.

ELISABETH BOWNE

DOSEDANJA VSEBINA: Elisabeth Bowne je dopotovala v Liberijo, da bi se prepričala o resnici, kako je njen mož, pilot letalske družbe, ob nesreči izgubil življenje. Mladi vdovi, ki je po smrti moža rodila sinčka, slutnja, da Franck ni kriv za nesrečo, ni dala miru. Prišla je v afriški pragozd in se prebivala od ene misijonske postaje do druge. Nazadnje je bila na poti proti kraju nesreče, Sanoyeji, v družbi šestnajstih črncev, ki so nosili tovor in seveda tudi nosilnico z belo potnico, Elisabeth, ki je bila v Ameriki vzgojena na farmi s črnimi sužnji, se je v takem okolju počutila zelo neprijetno. Vsak dotik s črncom, tudi kadar ji je kdo hotel pomagati čez kako nevarno oviro, se ji je zdel odvraten.

Missy, ti ne vedeti hoditi po hloidi, je opozarjal.

Seveda znam, sem se pretvarjala in stopila. Toda že po prvih korakih sem omahovala. Big Boy je bredel potok na moji strani, da bi me, če bi bilo treba, prestregel. Ujela sem se za njegovo rame in sklonjena plezala po debelu do konca. Big Boy je bil edini, ki je bredel vodo. Da je moral zaradi moje muhavosti, mi ni bilo dosti mar.

In tako smo potovali naprej. Če smo morali čez kak potok ali navkreber v strm hrib, sem hodila peš, drugače pa so me nosili. Ko smo ob taki priložnosti spet zmagovali strmino, sem bila tako šibka in utrujena, da me je vodil, Big Boy, potiskal od zadaj kot kak tovor. Zatrdno sem sklenila, da bom pri naslednji strmini dokazala, kako zmorem hojo po pragozdu. In res sem jo zmogla. Kobalila sem se čez skale, se oprijemala vej in trave ter medlela od gnemoglosti. Ko smo bili na vrhu hriba, sem se sesedla v kašljajočo, preznojen in iznemogel kupček nesreče. Lovila sem sapo in čepela tam, kjer so mi odpovedale noge.

Missy zdaj nositi, je prigovarjal Big Boy. Ne, saj lahko hodim. Res lahko hodim, sem se upirala in trmoglavila.

Missy nositi! je zdaj ukazal z glasom, ki ni dovoljeval nobenega ugovora več. Sesedla sem se v nosilnico in zaprla oči.

Guina, guina, guina... — so uspravajoče peli črci okoli mene. Tako smo bili na poti ure in ure. Ko so bili nosači utrujeni, so jih zamenjali novi, četvorka za četvorko...

Naposled je postala ritmična pesem glasnejša, hitrejša in živahnjša. Slišala sem enako-

merno ploskanje. Odprla sem oči. Črni fantje so poplesavali po stezi, se vrteli s tovari na glavah in z visoko dvignjenimi dlanmi tolkli enakomeren takt. Celo tisti, ki so nosili mojo nosilnico, so poplesavali in pri tem niso izgubili vsklajenega koraka.

Cemu to, sem se vpraševala? S težavo sem dvignila glavo. Nedaleč spredaj je bila ob vznožju hriba vasica.

Guina, guina, guina... Pesem je postala še glasnejša; priklivala je vaščane iz njihovih koč. Nosači so se pomešali med domače in vsa vas se je spremenila v plešišče.

Dve ženski sta me pričakali. Ena je bila visoka in sivolas z obrazom malaričnega bolnika.

Jaz sem gospodična Otto, trenutno predstojnica misijona, se je predstavila. Potem me je seznanila še z mlajšo kolegico, ki je bila precej zaobljena in ji je bilo ime Mariana Bunker. Bila je predstojnica zdravstvene postaje v Sanoyeji.

Ko je Ottova izplačala nosače, me je čisto resno vprašala:

No, gospa Bowne, vam niso vaščani priredili pravi kraljevski sprejem?

Bila sem presenečena, da bi utegnili ta ples in pevski nastop pripraviti ravno zame. Kar je bilo najvažnejše, bila sem na cilju — v Sanoyeji.

Sanoyejski misionar je bil z družino na počitnicah v Ameriki in obe ženski sta bili edini beli bitji v vasi, poleg mene seveda. Pri mizi sta vedno pripovedovali o razmerah v kraju, toda o zadevah, zaradi katerih sem prišla tako daleč od doma, nikoli niti besede. Sestra Mariana baže ob nesreči sploh ni bila v Sanoyeji, medtem ko se je sestra Otto izogibala pogovora o tej strašni nesreči.

Nekega večera, ko smo sedele na odprti verandi in ko je okoli nas pragozd odmeval v svoji skrivnostni in grozljivi govorici, sem sestri prosila, naj mi povesta vse, kar jima je znane o nesreči. Končno je Ottova začela.

Letalo je tistega usodnega dne ob tretji uri petnajst minut preletelo vas. Ottova je bila budna, ker je bil otrok njihove hišne bolan. Šum letala se ji je zdel čuden, nenavaden. O nesreči sami pa je slišala šele naslednji dan, ko ji je neki domačin prinesel sliko belega otroka in trdil, da je našel sliko onstran hriba;

Jaz to pobrati zadaj za hrib, kjer ognjena žoga pastí na zemljo in čisto zanič.

Katastrofa je prinesla v misijon velik nemir. Prišli so zastopniki letalske družbe, zdravniki s sosednje plantaže za kačuk. Veliko skrbi je bilo, kako te ljudi prenočiti in nahraniti. Pičle zaloge rezanega lesa so pošle pri izdelavi krst, poleg tega pa je bilo vse polno težav z domačini.

Vaški poglavar ni katoličan, je pripomnila Ottova z obžalovanjem. Poglavar moli k duhovom in je mnenja, da so se duhovi morali hudo razjeziti, da so ubili toliko ljudi naenkrat. Strah ga je obšel in zato se je uprl, da bi pomagal pri prenosu ponesrečenih žrtev. S prekržanimi rokami na prsih se je postavil pred gospoda Lindemanna, našega misionarja in kričal:

Ti nositi trupla. Moji ljudje nič pomagati.

Tako se je uprl in ponosno odšel v svojo koč.

Po čudnem naključju so nekateri vaščani vendar ostali in pomagali reševalni ekipi nositi ostanke ponesrečenih v vas. Drugi so noč in dan kopali grobove in žrtve pokopali, preden se je mogla razširiti kakšna bolezen.

Gotovo boste hoteli videti grob, gospa Bowne, je zaključila svojo pripoved Ottova. — Jutri vas bom peljala tja.

Sonce je v vsej svoji prelestni svetlobi vzhajalo, ko sva naslednje jutro z Ottovo stopali mimo vaških koč. Sli sva mimo nizke barake,

iz katere so prihajali za ves svet značilni glasovi. Bila je šola.

Tu začenjamo s poukom zelo zgodaj, je pojasnjevala gospa Ottova, kajti dnevi so zelo vroči in otroci bi se v vročini težko učili.

Stopali sva po stezi še mimo treh pravokotnih stavb iz tesanega lesa. To so bile spalnice za dečke, spalnice za deklice, silno preprosta in siromašna zdravstvena postaja, nekje zadaj pa je morala biti še ena taka stavba — sirotišnica. Ko je bilo naselje za nami, se je steza zožila in zavila v gosto grmovje. Naenkrat pa steze ni bilo več. Pred nami je bila ozka dolga jasa, nekako zasilno pristajališče za športna letala, čisto zadaj pa prostor, ki je bil obdan s kamni, položenimi v pravokotnik. Na eni od ožjih stranic pravokotnika je bil preprost križ. Dva kola povezana z jermeni in nič drugega.

To je bilo zadnje počivališče žrtev letalske nesreče in med temi trupli je bilo tudi truplo mojega Francka.

Ko sem se počasi približevala gomili, me je obšel neki posvečen občutek in zdelo se mi je, da mi Franck šepeče v uho: — Veseli me, da si prišla. — Tiho sem obstala in se trudila, da bi občutila še več. Toda topla pragozdna sapa je zavela čez jas in občutek je izginil. Sedla sem na velik kamen. Sele zdaj so me obile solze. Prizor pred menoj, pravokotnik iz kamnja in preprost križ, vse to je utonilo v zalitih očeh. Dolgo sem sedela tam v pripeki, toda občutek, da mi je Franck čisto blizu, se ni pomnil.

Z Ottovo sva se vračali brez sleherne besedice. Mislija sem na svoje dolgo potovanje, na širino oceana in puščav, na brezskrajnost pragozda in na brezcljnost ter brezsmiselnost mojega življenja. Zakaj sem sploh tukaj?

Ko sem takole vrtala z vprašanji po svojih mislih, me je naenkrat obšlo... Hrib... Morda najdem odgovor na hribu. Moram, moram priti na hrib in na kraj, kjer je Franck umrl.

Minila sta dva tedna, preden so našli nekoga, ki je bil pripravljen, da bi me peljal na hrib. Sestra Otto je zatrjevala, da je to zelo težavna pot, kajti tja ne pelje nobena steza, tista pa, ki so jo izsekali ob nesreči, se je že zdravnil spet zarastla. Človek, ki se je ponudil, da me bo vodil, je bil učitelj — domačin. Ko sem ga vprašala »kdaj?«, je bil njegov odgovor zelo kratak: »Kmalu«. Toda prav je imela sestra Otto, ko je dejala, da v Afriki ničesar ne naredijo hitro.

Ves ta čas sem stanovala na misijonski postaji in spoznala marsikaj neznanega o tej izpostavi civilizacije. Poleg cerkve je postaji pripadala tudi šola, sirotišnica in zdravstvena postaja. Nekega popoldneva, ko so v misijonu vsi legli k opoldanskemu počitku in ko sem ravno zaprla pismo svoji sestri, sem odšla po dobro znani stezi h grobu. Na verandi male hišice na robu vasi sem videla staro žensko, ki se je leno zibala na gugalnem stolu in mi mahala z roko. Nisem si mogla misliti, kaj bi stara črnka želela od mene. Obotavljajoče sem odprla vrata vrtna ograje in vstopila.

Jaz vidim, ti vsak dan iti mimo... Jaz vedno čakati, kdaj mene obiskati. Jaz Ma, vsi mene tako klicati.

V zadregi in z rahlim odporom sem sedla in vprašala:

Ali vedno živite v tej vasi?

Da, jaz tukaj rojena. Mi vsi Kpelle.

Ni nikogar tu, ki bi bil doma ob obali velikega morja?

Starka je odkimala:

Mi drugo pleme. Ne tisti, ki živeti v Monroviji. Tisti tam pri morju vedno pripovedovati da biti boljši ljudje kot mi v pragozd. Jaz tega ne razumeti. Nekateri ljudje pridni, drugi leni, nekateri dobri, nekateri hudobni. Jaz vedno praviti, ljudje in ljudje povsod isti. Kaj misliti ti?

Civilni pogreb

Ljudje so raznesli govorico: Umrli je Anton Trpin, upokojenec, star petinosemdeset let, samski in brez svojcev.

Uradnik krajevnega odbora je prišel na kraj dogodka in pobrskal po dokumentih pokojnika. Našel je listič, na katerem je pisalo: **OPORO-KA**. Uradnik bere:

Podpisani Anton Trpin, rojen leta 1889, pišem oporoko pri polni zavesti; prič nisem klical, naj zado- stuje moja častna beseda.

Izhajam iz delavske družine. Komaj sem se rodil, že sem moral po svetu s trebuhom za kruhom. Bil sem pastir, hlapec in nazadnje rudar.

Zena mi je v petdesetem letu zakona umrla; otrok nisva imela in tudi drugih svojcev nimam.

Ziviljenje sem daroval delavske- mu razredu. Bil sem v prvih vrstah delavskih sindikatov; bil sem večkrat zaprt in celo topli so me. Jaz nisem klonil.

Sem komunist z dušo in srcem. Imam nekaj prihrankov. Po moji smrti jih razdelite med najrevnejše v kraju. Skromen sem bil vse življe- nje in zato me skromno tudi pokop- ljite; pokopljite pa me civilno, zakaj, z bogom sem skregan že iza mladih dni.

Uradnik se je počehljajal za ušesom: kaj sedaj?

Stopil je k sekretarju ZK. »Tovariš sekretar, umrl je upoko- jenec Anton Trpin.«

»In?«
»Bil je komunist.«
»Pa kaj bi radi?«
»Pokopali ga bomo civilno.«
»Prav, pa ga pokopljite civilno.«
»Treba bo ob grobu spregovoriti nekaj besed...«
»Kdo? Jaz? Spet ena sitnost. Nje- govni osnovni podatki?«
»Anton Trpin, upokojenec, sindi- kalni delavec, večkrat zaprt, pošte- njak, star petinosemdeset let, brez svojcev...«

»Dovolj. Upam, da bom utegnil. Stopite še k predsedniku SZDL!«

Tudi predsednik SZDL je bil ne- jevoljen. Vprašal je: »Ima kaj denarja?«
»Ima.«
»Naročite tri vence: enega pokla- nja ZK, drugega SZDL in tretjega krajevnemu odboru. Zdjaj pa stopite še k predsedniku fabriškega sindikata!«
Predsednik sindikata je zahteval osnovne podatke, obljubil nekaj poslovnih besed in venec.

Prišel je čas pogreba. Pred hišo žalosti je stalo nekaj ljudi. Uradnik KO je gledal na levo in desno, kje bo ugledal funkcionarje; ni jih bilo. Prav, morda pridejo na pokopališče. Sprevod krene izpred hiše žalosti. Toplo jesensko sonce je objelo krsto z zlatimi žarkmi. Prišli so na pokopališče. Spustili so krsto v izkopen grob; na svežo zemljo so položili tri vence. Uradnik KO je begal med množico in iskal obljubljene funkcionarje; nikogar ni bilo. Sklenil je, da sam pove nekaj poslovnih besed, toliko, da bodo ljudje vedeli, koga so za- grebili.

Prehitel ga je prileten možak. Stopil je pred grob, se ozrl na vse strani in začel z globokim glasom.

»Dragi Tone!«
Nekdo je šepnil: »Župnik iz so- sednje fars, v civilu!«

Uradnik KO mu je hotel vskočiti v besedo, toda župnik se ni dal motiti. Počasi in razločno je začel:

»Zvedel sem, da si umrl, pa sem prišel. Bila sva sošolca in dobro sem poznal tvoje srce. Nemirno je bilo in uporno. Pri gospodi si bil vedno tako zapisan. Tudi z žandarji si imel opravka. Toda ti nisi klonil. Ziviljenje si žrtvoval na oltar delav- skega razreda. Toda bil si med tisti- mi, ki so gradili temelje novemu ča- su. Če bi vedeli, kdo si, potem bi ti v spomenik vklesali besedo 'človek' z velikimi črkami. Skoda, da so de- janja na zemlji tako hitro pozablje- na. Zase vem, da te ne bom nikoli pozabil, čeprav so bila najina pota povsem različna.«

Množica se je tiho razšla, uradnik KO pa se ugriznil v jezik.

»Spet ena polomija!«

Drago Kumer

Razvitost in vreme

Ob svečanosti na Flosarskom ba- lu je deževalo. Ko so novinarji po- barali predsednika mozirske skup- ščine inženirja Korberja — kako je zadovoljen s pripravi in prire- ditvijo je odvrnil:

»Kot vidite. Slabše razvite občine še vreme zanemarlja.«

Skozi jekleno točo

PISE: BRANKO HOFMAN
RISE: PETER KRIVEC

SMER PRI NASVETIH GOSTEH

RED JE VAŽEN

Pride novinar v neko podjetje.
»Rad bi vedel...«
»Zal, direktorja ni doma!«
»Razumem, toda, rad bi...«
»Nemogoče. Menite, da je pri nas kar tako. Le direktor lahko da podatke!«
»Razumem, toda z delavci bi rad...«
»Nehajte že; res je vaš poklic radovednost, a red bi lahko spoštovali. Delavci ne smejo dajati nikakršnih izjav!«
»Da, toda...«
»Nič toda! Mi imamo že skušnje z novinarji!«
»Ali je to sklep delavskega sveta!«
»Le zakaj? Važen je red!«

MISLIL JE RESNO

Sekretar osnovne organizacije je razdeljeval dolžnosti članom.
»Torej, Jože, ti greš na sestanek Svobode, Marjan, ti boš odšel na konferenco krajevnega odbora SZDL itd... Ko pa je prišel do tovariša fizikulturnika in je že zmanjkalo zadolžitev, se je zamislil in čez čas resno dejal: »Francelj, ti pa do prihodnjih olimpijskih iger vzgojiš štiri kandidate!«

TEGOBE GAŠPERJA PEDANTNIKA

»Tovariši!« je dejal upokojeni Gašper Pedantnik in vstal. Posmrknil je in nadaljeval.

»Vsi veste, da sem v svojem življenju vedno upošteval predpise. To mi je v krvi. Tako je bilo tudi zdaj, ko je redukcija električnega toka. Mimo priporočila za redukcijo me je k temu prisilila tudi cena, ki je vedno prej na veji kot moja pokojnina. Odločil sem se, da pričnem svetiti s treskami. Tako so svetili včasih in je bilo dobro, zakaj bi ne bilo tudi zame. Najprej sem seveda pomislil na petrolejko. Žal sem pa moral zaradi dezinvestiranosti odstopiti od te misli. Tudi sveče niso prišle v poštev. Ljudje bi mislili, da jih nosim v cerkev. Ostale so mi torej treske.«

Spet je posmrknil. Ker s tem ni dosegel svojega namena, je s počasno kretinjo potegnil iz žepa robček in vanj zatrobil kot slon. Vse to je počel preudarno in zbrano, saj je potreboval minuto predaha. To tako kot danes ni včasih govoril v celem letu skupaj. Robček je pozorno zložen spravil v žep.

»To je bilo vse, kar bi lahko reducirai. Nimam ne električnega štedilnika, nimam radia, nimam električne pečke. Reduciral bom pač tisto, kar imam. In to je ena sto svečna žarnica.«

»Pri Kurivu so mi dejali, da drv sploh nimajo, naj se raje naročim na premog. In še tega, so dejali, je treba naročiti zgodaj spomladi. Obrnil sem se na nekega kmeta. Hja, je dejal, preskrbite sečno dovoljenje. Na občini so se mi smejali. Dejali so, da niso še nikoli izdali sečnega dovoljenja zaradi razsvetljave. Pravijo, da je to silno smešno. Vidite, tovariši, nekateri se mojemu prizadevanju smejejo. Smejejo se

temu, če si prizadevam reducirati električni tok...«

Pogledal je po prisotnih:

»Jaz sem nad vsem obupal. Vse, kar sem lahko storil je, da sem zamenjal sto svečno žarnico s petindvajset svečno. Če mislite, da sem napravil premalo, me grajajte. Moja vest je čista.«
Začetek je važen

KAKŠEN JE DANAŠNJI CELJAN

TRMAST — zaradi trme bo dočkal celo vodovod.

DAREŽLJIV — v drugi zvezni ligi vzdržuje kopico nog.

DUHOVIT — pravi, da bi bilo najbolje gostinske prenočitvene kapacitete izvažati.

POTRPEŽLJIV — (to velja zlasti za upokojence).

RAZDRAŽLJIV — če mu omenite gospodarski razvoj Kranja, pobesni.

SMESEN — ker upa, da bo v Celju kdaj kruh boljši.

PEDANTEN — vsak dan vdihuje le cinkarniški plin.

RAZTRESEN — vsako leto znova sprašuje, če je »Celeia« aktivna.

ZDRAV — saj bolan tako ne pride na vrsto pri specialistih.

POZABLJIV — če je izvoljen, takoj pozabi na obljube občanom.

PONOSEN — saj se tujci vozijo skozi Celje — gledat Velenje.

GOSTOLJUBEN — če dvigalo ne deluje, vas vabi na obisk.

DOMISLJAV — tudi on misli, da je fičko že avto.

NEINFORMIRAN — v javnih strniščih je le toaletni papir ali še tega ni.

A NOV NAČIN OGREVANJA PREDLOG ZA NOV NAČIN OGREVANJA

PREDLOG ZA NOV NAČIN ČIŠČENJA

A. P. ČEHOV:

POŽAR

Stažar na požarnem opazovalnem stolpu kriči: »Hej, pri žagi gor! Udari alarm!«

Stažar pod stolpom odgovarja: »Seže zdaj si opazi! Ljudje že pol ure divjajo semintja, a ti, lenih zapani, vidiš seže zdaj?« (Po kratkem premišljevanju): »Če takšen tepec stoji zgoraj ali spodaj, je pravzaprav vseeno.« (Bije alarm).

(Tri minute pozneje se prikaže gasilski načelnik ob oknu svojega stanovanja, ravno nasproti požarnega stolpa. Je le deloma oblečen in ima zaspane oči.)

Načelnik: »Kje pa gori, Denis?«
Stažar spodaj se postavi vojaško in s s prsti dotakne čepice: »Pri žagi gor, vaše preblagorodje.«

Načelnik maje z glavo: »Za božjo voljo! Saj je vetrovno in tako suho vreme...« (Dviglo roko brezupno v zrak.) »Bog se usmili! Strašne so takšne nesreče!« (Potem ko je roko potegnil nekaikrat po obrazu): »Veš kaj, Denis? Povej jim vendar, moj ljubi, naj naprežejo in se kar sami

peljejo tja; jaz bom takoj — kmalu pridem za njimi. Moram se vendar malo obleči...«

Stražar spodaj: »Kdo pa naj se pelje, vaše preblagorodje? Vsi so odšli; samo Andrej je doma.«

Načelnik (s strahom): »Kje pa so svinje?«

Stražar spodaj: »Makar je podplatil par škornjev in jih nesel dia-konu v predmestje. Mihašla ste, vaše preblagorodje, sami poslali, da proda oves. Jegor vozi s konji požarne brambe svakinjo policijskega nadzornika čez reko. Nikita je pl-jan.«

Načelnik: »Kaj pa Aleksej?«

Stražar spodaj: »Aleksej je šel rake lovit. Sami ste mu ukazali in rekli, da boste imeli goste jutri pri obedu.«

Načelnik (maje glavo z zaničevanjem): »In s takšnim ljudstvom naj opravljam službo! Surovi, ne-olikani, zapiti ljudje! Če bi tujci to videli, lepo bi nam posvetili v ino-zemskih časopisih! Tam, v Parizu na primer, vozijo požarne brambe vedno po cestah semintja; če je po-žar ali če ni, divjajo semintja in še celo ljudi povožijo včasih! Tu pa gori lesno skladišče pri žagi, nevar-nost je strašna — pa ni nikogar doma, kakor da bi bil vrag vse po-žr! No, še prav daleč smo od ev-ropske kulture!«

Okrene glavo nazaj v sobo in re-če v mehkem tonu: »Mašenjka, ma-lo mi naravnaj uniformo!«
(prevedel F. R.)

Pravljica za odrasle

»Nekoč je živel delavski svet, ki je imel direktorja...« je začel Na-ce pri malici, a ga je prekinil Pepe.

»Jok! Tega pa še nisem slišal!«

»Pa povej ti, Pepel« se je ujalje-no obregnil Nace.

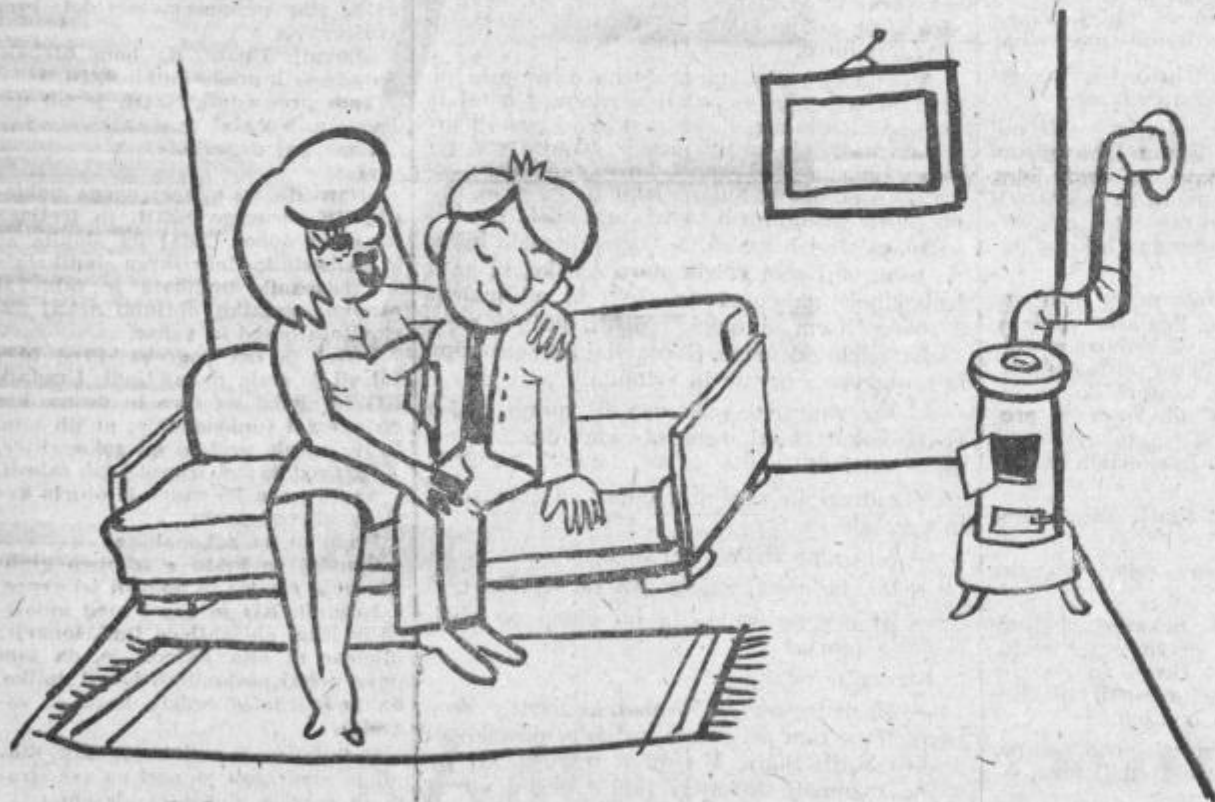
»No, nekoč je živel direktor, ki je imel delavski svet...«

Ni razlike

Stari budistični svečenik v Tibetu je bil na smrtni postelji. Njegova zadnja že-lja je bila, da bi videl, kako je ustvarjena ženska.

Pripeljali so mu jo. Stari svečenik jo je pozorno opa-zoval, potem pa se je obrnil proti steni in z zadnjimi be-sedami rekel:

— Škoda tolikih besed!

— Če se boš držal kot klada, te vržem v peč!

Ko je leta 1918 spomladanska ofenziva zlomila zahodno fronto, se je položaj močno poslabšal. Podatki iz Francije so postajali vedno bolj pomanjkljivi. Nemška vrhovna komanda ni vedela, kaj pripravljajo Francozi.

Takrat se je Annemarie odpravila na svojo poslednjo pot. Ko se je poslovila od Mattheusa — slovo ga je globoko pretreslo — je odpotovala najprej v Spanijo. Dandanes je skoro nemogoče potrditi domneve, da jo je do španskih obal pripeljala podmornica. Nihče ne ve, kako je prispela v Spanijo. Gotovo je, da se je pojavila v Barceloni v pozni pomladi 1918. Navezala je stike s španskim rdečim križem in se predstavila za ženo bogatega posestnika plantaž v Južni Ameriki. S sabo je prinesla precej denarja, da bi pomagala celiti rane, ki jih je človeštvu prizadela svetovna vojna. Pregovorila je nekaj barcelonskih dam, da so sestavile delegacijo Rdečega križa za poljske bolnišnice francoske armade. V delegaciji naj bi bile samo ženske. Nekaj časa je kazalo, da načrta ne bo mogla izvesti, končno pa je prišlo dovoljenje, da lahko Španke odpotujejo v Francijo. Z Annemarie je odšlo še sedem dam, nobena od njih pa še od daleč ni slutila, kdo je v resnici ta bogata, ne-navadna Američanka in kaj je končni namen te misije. Živila, cigarete, obleko, konjak in vino so naložili na dva tovorna avtomobila, dame pa so sedle v težke limuzine.

Kolona je potovala vzdolž vse zahodne fronte od ene poljske bolnišnice do druge. Francoski oficirji so po svojih močeh zabavali usmiljene španske dame. Annemarie Lesser je izkoristila sleherni priložnost in marljivo zbirala podatke. Ko se je kolona že vračala, so prispeli neke-

MADemoiselle DOCTEUR

12

ga večera sredi avgusta v poljsko bolnišnico na Marni. Oficirji in bolničarke so krstili to bolnišnico »Saint Marie de Notre Coeur«.

Prav tega dne so v bolnišnico pripeljali številne ranjence s fronte. Lazaret je bil prenatrpan. Ena od španskih dam je vprašala zdravnika, kako bi jim mogle pomagati, ta pa ji je lakonsko odgovoril: »Ločite se delat!«

Dante so se preoblekle in bolničarke so dobile nenačakovano pomoč. Annemarie je bila do-deljena najstarejši bolničarki. Njena dolžnost je bila, spravljati ranjence iz operacijske dvorane v veliki bolniški šotor, kjer je bilo več kot sto postelj.

Ko je spravljala v posteljo nekega belgijskega poročnika, dodeljenega francoskemu enotam, jo je poprosil, naj mu prižge cigareto. Ko mu je približala prižgano vžgalico, sta oba prebledela.

»Ordonanc! Tovariši! To je nemška vojnika. Neki francoski kapetan ga je začudeno vprašal: »Kje je?«

Belgijec je pokazal na Annemarie Lesser, ta pa je rekla: »Ne bodite smešni. Jaz sem članica španskega Rdečega križa, prišla pa sem iz Južne Amerike.« Pri teh besedah se je prijazno nasmešnila. »Najbrž ste veliko pretrpeli, poročnik.«

Belgijski poročnik ni bil nihče drug kot René Austin, ki jo je nekoč vodil po Beverloju. Ni se dal prevarati. Sedel je v postelji in tako glasno kričal, da se je zbralo nekaj bolničarjev in zdravnikov.

»Prav zagotovo se ne motim. To je Mademoiselle docteur!«

Položaj je bil kočljiv. Annemarie ni dolgo pomišljala. Skočila je k stolu, na katerem je visel poročnikov revolver. Vsi so onemeli. Potem je planila k izhodu, skočila čez ograjo in izginila v temi.

»Primite špijonko!«

Nekaj krogel je zažvižgalo nad njeno glavo. Tekla je proti gozdu. Ko je bila med debli se je usmerila proti topovskemu grmenju, ki je prihajalo iz daljave. Za sabo je slišala topotanje nog. Tekla je več kot uro. Ko je stala vsa zadihana na drugem robu gozdiča, je bila že trda tema.

Kako se je prebila tiste noči čez fronto, ne ve nihče. Dejstvo je, da je bilo za tako pot treba človeka in pol, ker se je prebila v pasu, ki je bil pod stalnim topovskim ognjem.

Ujela jo je neka nemška patrola. Vodil jo je dovolj bistroumen poročnik, ki je nemško vojnika, takoj ko mu je povedala, kdo je, spravil do svojega poveljnika, ki je ukazal, naj jo takoj prepeljejo v armadni štab.

KOLEDAR ZA HIPOHONDRE

SE PREBUJATE PONOCI IN PRISLUŠKUJETE BITJU SRCA? SUMITE MORDA V USODNO BOLEZEN, KADAR SE VAM ZDI, DA STE MALCE BLEDI? CE JE TAKO, STE HIPOHONDER. ZA HIPOHONDRE PA OBSTOJI TUDI KOLEDAR, V KATEREM SI VSAK HIPOHONDER LAHKO IZBERE SVOJO BOLEZEN.

JANUAR: Mesec velikih epidemij gripe. Noben hipohonder se ne more upreti okoliščini, da ne bi vsaj za teden dni legel v posteljo. Rahlo smrčanje se lahko spreverže v rinopharyngitis mutilans.

FEBRUAR: Za gripo ste lahko bolni do srede meseca, kar je strašno. Poskušajte biti zaskrbljeni zaradi parenchymatous tonsillitis. To so sicer samo bolečine v grlu, toda zaskrbljenost z stran komplikacij vam pomaga, da dočakate sezono bronhitisa.

MAREC: Zima popušča. Ugotovite lahko znamenja perniciozne anemije. Pomikanje vitamina B ena lahko povzroči beriberi polineuritis.

APRIL: Na pomlad prično težave s krvjo. Posledice so lahko brachial synovitis. To je bolečina v roki, ki nastane, kadar pogosto uporabljamo komolce.

MAY: Povsod se budi življenje — razen v hipohondru. Vonj cvetja ga namreč sili, da kiha in se solzi. Vonj sena povzroči senjski nahod, kar neugodno vpliva na zdravje.

JUNIJ: Sonce in toplota ustvarjata vitamin D... toda zato kvarita hrano, pa lahko pride do promainotizma (zastupitev s hrano).

JULIJ: Skrbeti je treba za marsikaj. Recimo za — corryo. To je poletna mrzlica, zelo nevarna, celo bolj nevarna od zimske.

AVGUST: Cel kup neprijetnosti. Colis, colitis, colalgia ali splošno — gastrasthenia. Slive in vse drugo leži v želodcu hipohondra kot neeksplozirane atomske bombe. Nevarno je biti tudi na soncu (zaradi vrtočnice).

SEPTEMBER: Astenia. Posledica stika s tujimi stenami, če ste bili slučajno v inozemstvu.

OKTOBER: Prvi prehladi. Vlažna jutra prinašajo pneumonije. Težave z dihanjem in pritoževanje nad dispneumijo. Vsako nedolžno kihanje lahko povzroči pneumonijo.

NOVEMBER: V kosteh prične skeleti. Reumatizem? Osteoarthritis? Paralična poškodba acetabuluma? Možno je vse.

DECEMBER: Mesec, ki najbolj vznemirja. Sneg in poledice so vedno nevarne. Hladen zrak slabo vpliva na grlo in povzroča tonsilitis in laryngitis. Bruhanje ob preobilni hrani ob novem letu je gotovo znamenje hepatitisa. Nato pride januar in zopet gripa...

Obstoji neka bolezen, ki jo le redko imajo hipohondri. A to je torticollis spastica, bolečina v glavi, ki jo dobivajo njihovi zdravniki.

JURČEK-VELIKAN

Letošnje vreme, kot kaže, je bilo naklonjeno gobarjem. Toda to, da rasejo gobe po dežju, še ne pomeni, da lahko gobarji tudi vedno najdejo gobe. Vsekakor mora imeti posebno srečo, kdor najde gobo, kakršno prikazuje naša slika. To niti ni več jurček, ampak že kar jur. Pa recite, če ni res?!

ZVEZDE ORIENTA

(Nadaljevanje in konec)

ČE NI POLJUBOV...

V indijskih filmih so prepovedani poljubi, zato je ples in pesem edini način, da izrazijo erotična čustva. V teh filmih

NASKOK NA ILLIAMPU

(Nadaljevanje in konec)

Končno sva si na vrhu srečno stisnila roke. Naš trud je bil poplačan, naša srčna želja uresničena.

Sestopala sva v hudem sneženem metežu, posebno preko ledene stene bi bil sestop lahko tvegan. Ko sva prišla do tja, je sneg ponehal, posijalo je sonce, naju pa sta na sedlu čakala tovariša Sandi in Franci, ki sta pripravila vrvi in kline za spust preko stene.

Pozno zvečer smo se vsi vrnili v taborišče na ledenik. Dan počitka se nam je prilagel. Ivo, Lojz in Bolivijanec Edo so tega dne zlezli na vrh Pico Schulze 5930 metrov višine. Eda smo vzeli s sabo zato, da nam je bil včasih za tolačja v glavnem pa zato, ker Bolivijanci nič kaj radi ne verjamejo, če česar ne vidijo. Pfannu in Ertlu ne priznavajo vzpona na vrh, mi smo se proti takšnemu nesporazumu zavarovali.

Po dnevu počitka smo se v troje povzpeli na vrh Pico del Norte 6030 metrov visok naš zadnji vrh v Kraljevski Kordiljeri. Naš tretji šesttisočak. Čas našega bivanja v Boliviji je bil pri kraju, čas naših dopustov že davno prekoračen in toliko je ostalo gora na katere se nismo utegnili povzpeti. Vsi si želimo le eno — na svidenje bele poljane Cordillere.

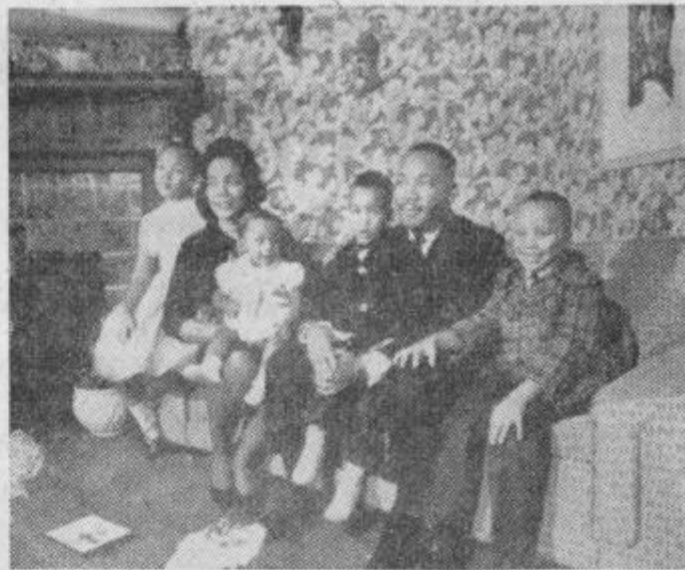
Lojze Golob

TELEVIZORJI ZA SLEPE

V Svici je bil nedavno mednarodni simpozij, na katerem so razpravljali o bodočnosti televizije. Po mnenjih strokonjakov ni izključeno, da bodo televizijo v bodočnosti lahko »glegali« tudi slepi: televizijski signali bodo neposredno delovali na živčna vlakna možgan.

UČINKOVIT POUK

V New Yorku je twist prodril celo v pedagogiko. Tvrdka Motivation Records je dala v prodajo posebne gramofonske plošče, na katerih so poleg ritma twista tudi teksti iz fizike, kemije in geografije. Ko pride predavatelj v razred, položi na gramofon takšno ploščo in dijak plešejo in hkrati pojejo določene predmete. Se ena norost več!

Letošnjo Nobelovo nagrado za mir je švedska Kraljevska akademija podelila amerškemu črnemu voditelju dr. M. L. Kingu. Nagrado, ki znaša 273.000 dolarjev, mu bodo izročili na Nobelov rojstni dan 10. decembra. King je znana osebnost v amerškem političnem življenju in ima velike zasluge v boju amerških črncev za državljanske pravice. Na sliki: King s svojo družino.

DREVESA V CVETLIČNIH LONČKIH

Japonci so znani tudi kot spretni poljedelci, a še posebej kot potrpežljivi vrtnarji. Na Japonskem slavijo letno na desetine različnih praznikov cvetja.

Zlasti velike uspehe so japonski vrtnarji dosegli z gojenjem miniaturnega drevja. Ko so Evropejci zagledali hrast, star petdeset let, a visok komaj 20 centimetrov, so ostrmeli. Se bo? so bili začuden ob stoletnem boru, bogato razvejanem, ki ni bil višji od 30 centimetrov.

Posamezni vrtnarji so gojili v Tokiju najrazličnejše vrste velikih gozdnih dreves v cvetličnih loncih. To so bili pravi miniaturni gozdovi, v katerih bi se celo palčki iz pravilje počutili kot veliki. Seveda je tuje zanimala skrivnost, ki so jo Japonci ljubosumno čuvali in jo prenašali iz roda v rod. Prizadevali so si odkriti način, ki preprečuje rast drev-

ja, vendar zaman. Japonci so sicer prodajali drevesa v cvetličnih loncih, ki so jih na veliko kupovali evropski dvori in ameriški magnati, toda skrivnost gojenja je še naprej ostala skrivnost. Nazadnje se je pokazalo, da je stvar zelo preprosta in da lahko prilikavo drevje goji vsakdo, ki je potrpežljiv. Najvažnejše pri tem je, da gozdnemu drevesu stalno spodrezujemo korenine. Veje je treba nenehno kontrolirati in jih v primeru, da ne rasejo v pravo smer, vezati z bakreno žico, ki jo nazadnje odstranimo. Prilika-

vo drevje zalivamo z malimi količinami vode, toda pogosto.

Za gojenje so naustrežnejše sadike do 30 centimetrov višine, ki jim je treba takoj spodrezati korenine, da preprečimo rast, in jih zasaditi v cvetlični lonec. Gojenje prilikavega drevja se je močno uveljavilo v mnogih evropskih državah, kot Angliji, Italiji in Franciji. Tu že dolgo prireajo razstave in podeljujejo nagrade. Seveda pa zahteva gojitev vseeno mnogo truda in mnogo let, da dosežemo rezultate, kakršne so dosegli Japonci.

POGREBNA KRIZA

Naglo povečanje števila prebivalcev je povzročilo, da so v Rimu poleg stanovanj-

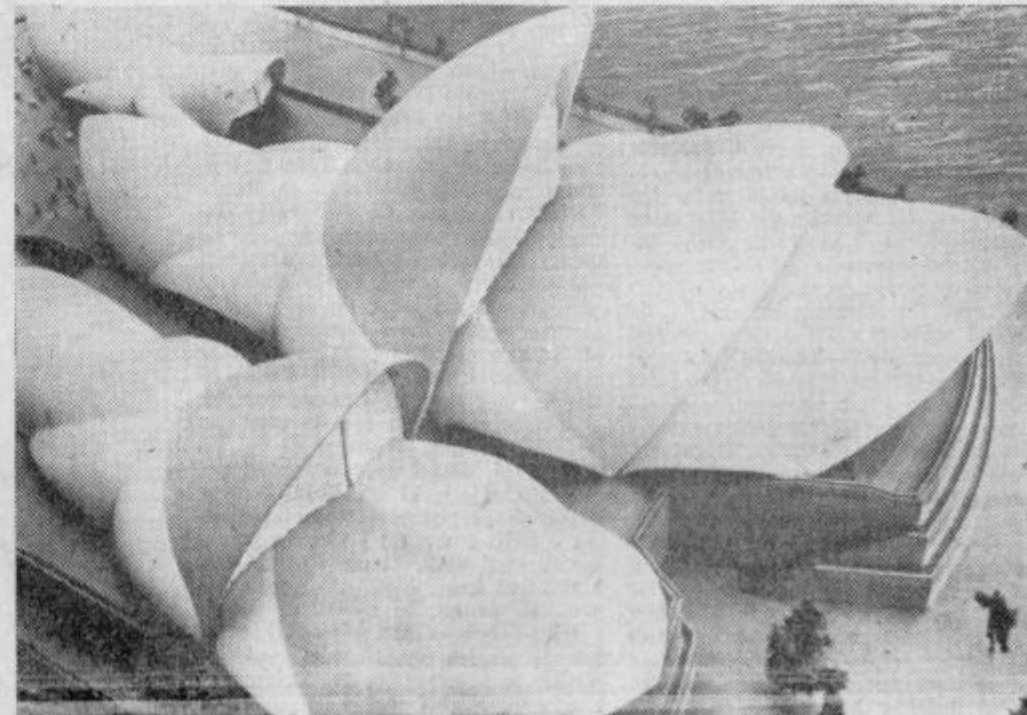
ske krize zabeležili tudi pogrebno krizo. Pet tisoč pokopnikov niso mogli pokopati, ampak so jih začasno namestili v mrtvašnice oziroma v nedokončane grobnice. Od 45 pokopnikov, kolikor jih dnevno pripeljejo na rimsko pokopališče mrtvaški vozovi (zimsko povprečje 65), jih lahko takoj pokopajo samo pet ali šest. Ko je kakšen grob prost, ne pripade tistem, ki že čaka tako rekoč v vrsti, pač pa največkrat komu drugemu ki »ima zveze«. Direktor pokopališča se pritožuje, da rimska občina nima razumevanja za pokopavanje mrtvih, čeprav je pogrebni urad edino aktivno podjetje v Rimu. Pravi, da bi za mrliča pač lahko boljše poskrbeli.

NI VSE V PRETEPIH

Primerjava samurajskih filmov z amerškimi vesterni je povsem na mestu. Toda ni vse v pretepih. V vsakem takem filmu mora biti tudi komika, glavni junak pa ima slugo, ki je običajno komična figura.

Ko sem gledal snemanje nekaj nenavadno realističnih

SYDNEJSKA OPERA, DELO ZNANEGA DANSKEGA ARHITEKTA JOERNA UTZONA, NI SAMO NAJVEČJA, AMPAK TUDI NAJDRŽAJŠA OPERA NA SVETU. AVSTRALCI BODO ZANJO V CELOTI NASTELI 14 MILIJONOV PET STOTISOC DOLARJEV. GRADITI SO JO PRICELI LETA 1959. IMENUJEJO JO »ČUDO AVSTRALJE«, VELJA PA ZA ARHITEKTONSKI UMOTVOR. »KI JE V POPOLNEM SOGLASJU Z OKOLICO«. STOJI NAMREC V SYDNEJSKEM PRISTANIŠČU; NJENE KUPOLE SO PODOBNE NAPETIM JADROM ALI SKOLJKAM.

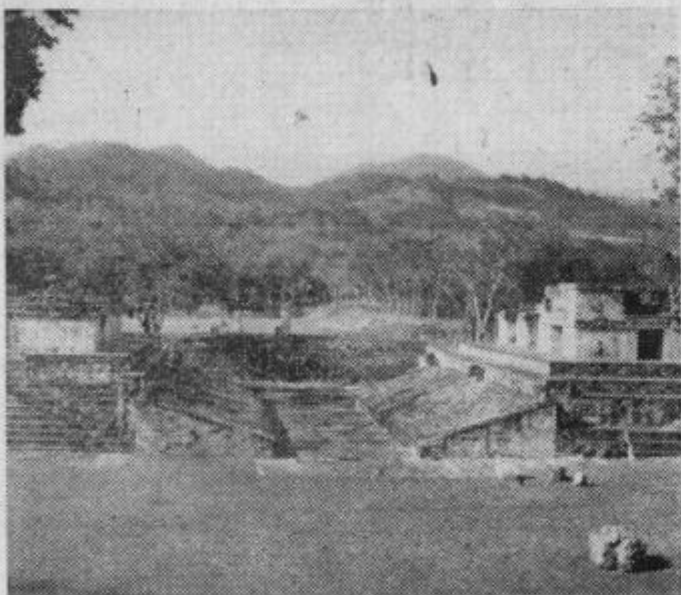

iz albuma svetovnega popotnika

»NOGOMET« PRED 2.000 LETI

Običajno mislimo, da je nogomet, naš najbolj popularen šport, nastal v Angliji. To je seveda zmotno. Nogomet so v posebni obliki poznali v Ameriki že davno prej, preden se je kateremukoli Evropejcu sanjalo, da je kje na svetu snov, iz katere je mogoče narediti prožno žogo.

Indijanci Maya, ki so živeli v Srednji Ameriki, so že pred dva tisoč leti igrali igro, ki presenetljivo spominja na današnji nogomet. O tem pričajo značilna igrišča pa tudi zapisi takratnih kronistov, ki so v svojih spisih ohranili številne podrobnosti te zanimive igre.

Igrišče, ki ga prikazuje naša slika, se nahaja v Kopanu, v državi Honduras. Mesto Kopan je bilo pomembno kulturno središče mayevske države.

Igrišče je bilo dolgo 30 metrov, široko pa komaj 8. Vzdušje daljših stranic sta bili dve poševni, tlakovani plošči, nagnjeni proti igrišču, ker sta bila »gola« — kamnita prstana, kamor je bilo treba spraviti žogo, napravljeno iz surove gume. Igralci so bili okrašeni s pisanim perjem in dragim kamenjem.

Tekmovali so v prisotnosti mestnega vladarja, ki je obiskal vsako tekmo z vsemi svojimi dostojanstveniki.

Po pravilih se ni smel nobeden od igralcev dotakniti žoge ne z roko ne z glavo pa tudi z — nogo ne. Igralci so se zvijali, ko da plešejo twist in s kolki odpravljali žogo v nasprotnikov gol. To nikakor ni bilo lahko, zato pa je bil tudi »gol« precej redek dogodek.

Če pa je kateremu od igralcev uspelo »zabiti gol« — po tem se davno izumrli narod ni prav nič razlikoval od nas — je postal oboževana zvezda in je bil deležen izjemnih privilegijev. Skupina, ki je zmaga la, je smela premagancem odvzeti ves dragoceni nakit — pri tej proceduri tudi »navijači« niso bili izvzeti. (Pri nas bi bilo pod istimi pogoji najbrž precej manj ljubiteljev in navijačev.) Ker so bili gledalci običajno najbogatejši in najuglednejši meščani, so se zmagovalci vrgli nanje. Kdor je mogel, je zbežal, zmagovalci pa niso bili leni in so preganjali begunce, dokler jih niso ujeli.

Tibor Sekelj